

VIENYBĖ

71 M. 48 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 6 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Šis Vienybės numeris yra paskutinis iš 412 Bedford Avenue.

Mes, kaip ir daugelis mūsų tautiečių praityje, keliamės iš Williamsburgo, kuris kadaise buvo lietuviškas, bet kuris dabar, greičiau, ispaniškas.

Mes kraustomės į tą Brooklyn miesto dalį, kuri gana gausiai lietuvių gyvenama ir kur artimiausi mūsų kaimynai -- Vienybės skaitytojai...

Namai, kur dabar mes kuriame, stovi ant aukšto kalno, apsupto trijų gatvių: Highland Boulevard, Miller Place ir Sunnyside Avenue. Tolumoje, už kokių šešių mylių, matyti Atlanto vandenynas. Vykstant Jamaica linijos iškeltuoju geležinkeliu, reikia išlipti Van Sicklen stotyje.

Namai buvo užpirkti praeitą vasarą, bet galutinai įsigyti tik dabar, pardavus senuosius ir gavus ilgalaikę banko paskolą.

Tarp kita ko, šis yra penktas iš eilės Vienybės kėlimasis.

Kaip žinoma, laikraštis buvo įsteigtas 1886 m. Plymouth, Pa. ir ten leidžiamas iki 1907 m. Tais metais Vienybė buvo perkelta į Brooklyną -- 120 Grand Street -- ir čia leidžiama iki 1920 m.

Tada įsikūrė Vienybės Spaudos Bendrovė ir laikraštį, atpirktą iš Brazio, perkėlė į savo namus -- 193 Grand Street.

Deja, nei Vienybės Spaudos Bendrovė, nei jos įpėdinė, Lietuvių Spaudos Korporacija, laikraščio neišlaikė. Nenuostabu, kad šių žodžių autorius, 1940 m. perėmęs laikraščio leidimą, pirmų pirmaisiai turėjo sumokėti užvilkta devynių mėnesių nuomą. Kitais žodžiais, jis Vienybę rado jau buvusiuose jos namuose...

Štai kodėl tik 1945 m., atmokėjęs skolas, kurių buvo palikta ne šimtais, bet tūkstančiais dolerių, mes tegalėjome pradėti svajoti apie namų pirkimą.

Naujieji Vienybės namai, tiek savo architektūrine forma, tiek vidaus įranga, yra skirtingi nuo kitų. Baldai, kurie buvo nupirkti kartu su namais, taip pat yra meninės vertės.

NAUJOJI VIENYBĖS REZIDENCIJA, kur šią savaitę keliasi ir kuriasi laikraščio personalas. Namai, kurių nuotrauka daryta iš Miller Place, yra tarp trijų gatvių: Highland Boulevard, Miller Place ir Sunnyside Avenue. Įėjimas iš dviejų pusių: 190-194 Highland Boulevard ir 2-30 Miller Place. Laiškai laikraščiu adresuojami taip: VIENYBĖ, 2-30 Miller Place, Brooklyn 7, N. Y.

Kadangi šioje Brooklyn miesto dalyje nėra jokio lietuviško židinio, todėl Vienybės pastogė, be savo tiesioginės paskirties, turėtų būti ir mūsų intelektualinio, socialinio, politinio bei kultūrinio bendradarbiavimo seklyčia.

Tokie kultūrinio pobūdžio sambūriai čia galėtų rinktis ir vasarą, nes sode, medžių pavėsy, taip pat yra daug gražios erdvės.

Skaitytojai, kurie pritaria šiai idėjai, galėtų Vienybei padėti įsikurti.

Pagaliau laikraštis, kuris daro nuolatinę pažangą, vertas visų savo skaitytojų paramos.

PRAŠYS 2 BILIJONUS DOLERIŲ DAUGIAU GYNYBOS REIKALAMS

Praėjusį antradienį prezidentas Eisenhoweris ir jo artimiausi padėjėjai susitiko su 35 respublikonų ir demokratų partijų vadais kongrese, kuriems išdėstė, kad sausio mėnesį, kai susirinks Kongresas, Eisenhowerio vyriausybė sieks šių trijų tikslų:

1. Teisės Amerikai dalintis atominėmis paslaptimis su sąjungininkais.
2. Daugiau lėšų užsienio ekonominei ir gynybinei paramai ir du papildomus bilijonus dolerių gynybos išlaidoms, daugiausiai raketoms bei pramonėms prieš povandeninius laivus.
3. Dar penkeriems metams pratęsti abišalės prekybos įstatymą tarptautinei prekybai skatinti.

Paprastai prezidentas pageidaujama įstatymų siūlymas patiekia naujajai Kongreso sesijai sausio mėnesį. Dabar iš anksto atskleisdamas savo pageidavimus, prezidentas siekia laimėti greitą kongreso pritarimą. Tiek demokratams, tiek respublikonams, išleidami iš

konferencijos sakė, kad Kongresas rūpestingai apsvartys prezidento pasiūlymus.

Kitą dieną prezidentas Eisenhoweris vėl turėjo posėdį su kongreso vadovais, kuriame buvo diskutuojamas ir NATO viršūnių susitikimas Paryžiuje gruodžio 16 d.

Prieš posėdį prezidentas Eisenhoweris buvo susitikęs su Stevensonu ir kvietė jį dalyvauti NATO posėdžiuose Paryžiuje, kaip JV delegatą. Stevensonas vėliau pareiškė, kad nepageidaujas konferencijon vykti, nebent būtinybė verstų. Jis paaiškino, kad nors ir sutinka su dauguma vyriausybės planų, tačiau kon-

ferencijoje jam tektų atsisakyti nuo nusistatymo ir neišvengiamai būtų rišamas su nutarimais, kuriems jis ne visada galėtų pritarti.

Prezidentas Eisenhoweris ir valstybės sekretorius Dulles pareiškė apgailestavimą dėl Stevensonono nutarimo Paryžiuon nevykti.

Posėdžiui pasibaigus, eilė Kongreso narių pažymėjo kad prezidento išvaizda bei laikysena patvirtina jo asmens gydytojo pranešimus, kad prezidentas tikrai puikiai sveiksta.

AMERIKOS "SPUTNIKAS"

Laikraščiu išeinant iš spaudos Cape Canaveral, Fla. turėjo būti iššauta trijų tarpinių raketa, kad paleisti orbitan maža žemės palydovą. Dėl blogo oro bandymas buvo atidėtas kitai dienai.

Pirmasis Amerikos dirbtinis žemės palydovas, nežiūrint, kad sveria tik 6 svarus, turi visus reikalingus instrumentus perduoti signalams.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Dėl kraustymosi į naują vietą, kitą savaitę Vienybė neisėis. Už tai sekantis Vienybės numeris bus padidintas. Naujas adresas: 2-30 Miller Place, Brooklyn 7, New York.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Business Offices:
110 West 43rd Street, Brooklyn 11,
N.Y. Telephone: VE 7-1812.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1922 at the Post
Office at Brooklyn, N.Y.

POSTAGE AND RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$3.00 per Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

Atidarė akis

Kas nežino Roberto Oppenheimerio, pirmosios amerikiečių atominės bombos meistro, vardo?

Dabar šis išmysis mokslininkas, kuris senatoriaus McCarthy ir kitų legislaturės bei vyriausybės narių akyse buvo virtęs "saugumo rizika", norima reabilituoti.

Washington atvirai kalbama, kad Oppenheimerio byla ir visa ta "nepasitikėjimų era" padarė didelės žalos Amerikos technologijos pažangai.

Kitais žodžiais, sputnikai, kurie dabar skrieja aplink žemę, savo keliu skriejančią aplink saulę 18 mylių greičiu į sekundę, atidarė akis amerikiečiams. Dabar jie mato, kad technologijos srityje nebėra paslapčių, kurių nežinotų ir kitų šalių mokslininkai.

Stai kodėl, anot dr. Tellerio, dabar yra svarbu ne tiek paslapčių saugojimas, kiek mokslinių tyrinėjimų pažangos pagreitinimas.

Zodžiu, nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Sputnikai pažadino Ameriką, anot buvusio jos prezidento Hooverio.

Kiek jų yra?

Šiandien, kai komunistai valdo beveik trečdalią pasaulio gyventojų, kiek jų yra?

Į šį klausimą atsakymą randame sovietų žurnale Vorprosi Istori, kur A. V. Romanov atidengia, kad dar Leninui gyvam esant pasaulyje buvo apie 400,000 komunistų, bet antrojo pasaulinio karo išvakarėse šis skaičius pasiekė iki 4,200,000, neskaitant 2,400,000 komunistų Sovietų Sąjungoje.

Šiuo metu pasaulyje yra 79 komunistų arba darbininkų partijos istikimos marksizmui-leninizmui su 33 milijonais narių. Iš jų tik 5 milijonai yra "kapitalistiniuose" kraštuose, kiti gi gyvena sovietiniame bloke.

Iš vakarų kraštų daugiausiai komunistų esą Italijoje -- 2 milijonai ir Prancūzijoje arti pusės milijono. Bet didelę reikšmę rusai skiria Indijos komunistams, nors jų tėra tik 125,000.

Žurnalas smerkia "tautinius komunistus".

"Nežiūrint, kad yra įvairių kelių tautoms vesti į socializmą, rašo A. V. Romanov, tas nereiškia, kad tie keliai veda skirtingom kryptim." Kitais žodžiais, kokie nebūtų komunistai, tautiniai ar ne, turi būti visiškai atsidavę Maskvai.

Dr. Niemoeller žadėjo pagelbėti Vasario 16 Gimnazijai

Vasario 16 gimnazijos Evangelikų Jaunimo Ratelis pasikvietė Hesseno krašto Evangelikų Bažnyčios prezidentą dr. Niemoeller atsilankyti ir pasiviešėti mokinių tarpe. Tą kvietimą dr. N. maloniai priėmė ir lapkričio 22 d. apsilankė.

Garbingą svečių gimnazijos kieme sutiko ir pasveikino vietos vokiečių dekanas Trautmanas, kun. Simukėnas, gimnazijos direktorius Gailius, Stanikaitis, Antanaitis, Makarskas ir Skerys. Iš čia visi svečiai suėjo į gražiai papuoštą salę, kur juos gimnazijos mokiniai sutiko plojimais.

Evangelikų Jaunimo Ratelio vardu dr. Niemoeller sveikino mokyti. Skerys. Jis savo kalboje reiskė viltį, kad tas atsilankymas ateityje sudarys geresnias perspektyvas bendradarbiavimui tarp vokiečių evangelikų bažnyčios ir lietuvių Vasario 16 gimnazijos. Visi džiaugėsi sulaukę tokio įtakingo ir visame pasaulyje pasižymėjusio asmens. Skerys trumpai nušvietė gimnazijos finansinę būklę, ir davė statistinius žinias apie mokinius. Gimnazijoje dabar mokosi 124 mokiniai -- iš jų 58 evangelikų ir 66 katalikų tikybos. Gimnazijos tikslas yra duoti neturtingiems ir gabiems lietuviu vaikams, kurie gyvena vakarų Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose, augštesnįjį mokslą ir juos išauklėti krikščioniškoji ir lietuviškoji dvasioje. Didesnis vaikų skaičiaus koncentravimas į vieną vietą duoda galimybę juos auklėti tautiniai. Po visų sveikinimų kalbėjo dr. Niemoeller. Tai labai talentingas kalbėtojas. Jo žodžiai paliko suaugusiu ir mokiniu-tarpe dideli išpudi.

Labai dėkoju už tokį garbingą ir nuosirdų priėmimą, kurio

aš neesu vertas, kurio neužsitarnavau. Juk aš turėjau žinoti, kad mano bažnytinėje srityje yra tokia globos reikalinga mokykla, juk tai mano pareiga ja pasirūpinti, globoti ir padėti čia susiburusiai evangelikų jaunomenei.

Džiaugiuos iš čia pasakytų kalbų, kad jūs čia gražiai bendradarbiaujate su vokiečių jaunimu, kad evangelikų bažnyčios Taryba broliškai priėmė ir visi gerai sugyvenate. Mes turime atsisakyti praeities klaidų ir neturime augstinti ir auginti savo nacionalizmą, savo tautiškumą taip, kad lyg šalia jo jau nebebūtų kitų tautų, lygiaverčių mūsų tautai, kaip tai buvo praityje.

Jūs čia susibūrę laukiate ir ruošiatės grįžti į laisvąją tėvynę. Politinės gyvenimo sąlygos yra sunkios, niūros ir dabar dar neteikiančios vilčių. Bet mūsų visų ateitis yra Dievo rankose ir mes turime būti pasiruošę jo valią priimti su dėkingumu ir nuolankumu, nors ji tuo tarpu ir atrodo mums nesuprantama. Galima tikėtis, kad tikroji europiejiška idėja laimės, atstojančių buvusių valstybių ir valstybių kiekvieną sau vedančius kelius ir subūriantį Europos tautas į vieną šeimą, kurioje ir Jūsų tauta dalyvaus laisvu gyvenimu.

Matydamas jus čia susibūrusius, gražiai veikiančius, bet ir reikalingus paramos, apgalvotau, kad šiandien tegaliu jus pasveikinti ir palinkėti geros kloties. Aš tik užvakar išsiaiškinau su bažnyčios vadovybe materialinės pagalbos sąlygas, tik iš užvakar gauto laiško aš matau kokias galimybes evangelikų bažnyčia turi jums materialiai paremti ir aš užtikrinu jums, kad jos panaudotos, jus nebusite užmiršti ir iš manęs dar išgirsite tuo reikalu žodį.

ZUBRUVKA

Importuota tikra vaistažolė
Pakelio kaina \$1.00

TREJANKA

Sudaryta iš 27 vaistažolių
Pakelio kaina \$1.00

VISOKIOS KITOS VAISTAŽOLĖS. PAKELIS \$1.00
Siųskite pinigus -- mes sumokame persiuntimą. Rašykite:
WORLD HERB CO., Dept. L
459 - 18th AVENUE NEWARK 3, NEW JERSEY

DIDELĖS NUOLAIDOS SIUNČIANTIEMS PAKIETUS Į LIETUVĄ!

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(Išlipti Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VAJANDA JAU 16 TUS ME-
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVJ DIDŽIOJO NEW-YORKO
N.J. IR CONN. APYLINKĖJE KU-
RIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LIE-
TUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

ŠEŠTADIENIAIS
NUO 4:00 IKI 5:00
STOTIS WEVD VALER

(1330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKUBAS J.

STUKAS
1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6-3325

PATI PATKIMIAUSIA FIRMA SIŪSTI SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITAS SSSR DALIS

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

Veikia pagal specialų susitarimą su Inturist Maskvoje

1530 Bedford Ave Brooklyn 16, N.Y. Tel. INgersol 7-7272, 7-6465

PRIĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 SECOND AVE., Tel. OR 4-1540

Galite siųsti tik naujus daiktus.

Galite siųsti medžiagas drabužiams, naujus drabužius, avalynę, odas, siuvamas mašinas, rašomas mašinėles, muzikos instrumentus, maisto produktus, vaistus ir visokius kitus daiktus.

Galite atnešti savo siuntinius į bet kurią mūsų įstaigą o taip pat galite atsiųsti paštu. Paštu gauti jūsų daiktai persiuntimui į SSSR, čia mūsų įstaigose peržiūrėti, apskaičiuojamas muitas, persiuntimo išlaidos ir tuoj jums pasiunčiama sąskaita. Gavus jūsų patvirtinimą ir perlaidą, siuntinys tuoj pat išsiunčiamas adresatui.

Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite siuntiniui gauti įvairiausių daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Siuntinį galite sudaryti atsilankę į mūsų įstaigą.

Siuntiniai išsiunčiami per 24 valandas nuo jų gavimo. Adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites. Oro paštu siuntiniai nueina per 7 - 10 dienų.

Siuntinių pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.

Jūs gaunate per mūsų įstaigą gavėjo pasirašytą kvitą.

Mūsų įstaigose dirba prityrę darbininkai ir jų yra tiek, kad kiekvienas klientas aptarnaujamas labai skubiai.

Jūsų siuntiniai mūsų įstaigose sutvarkomi, supakuojami taip tvarkingai, kad siuntinys adresatą pasiekia pilniausioje tvarkoje.

Mūsų įstaiga per ilgą veiklos metų eilę išsiuntė šimtus tūkstančių siuntinių ir visi siuntėjai mūsų įstaigų patarnavimu patenkinti. Todėl jūs su pasitikėjimu galite kreiptis į mūsų įstaigą.

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Ši įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais 9 - 4.

PRIĖMIMO PUNKTAS MANHATENE

78 SECOND AVENUE, NEW YORK CITY

MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT, MICH., 11601 Jos Campau Ave. TO 8-0298

HARTFORD, CONN., 651 Albany Ave., tel. CH 7-5164

LOS ANGELES, CAL. 121 S. Vermont Av., DU 5-6550

PHILADELPHIA, PA. 832 N. 7th St., tel. WA 3-1747

CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th St., CR 7-2126

NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market St., MA 2-6937

APLINK Pasauli

● Allen Dulles, Amerikos saugumo viršininkas, pareiškė, kad rusai gali sunaikinti New Yorką ir Amerikos pakrantes su atgabentomis povandeniniais laivais atominėmis raketomis. Keturi sovietų povandeniniai laivai jau turi įrengimus tokioms raketoms laidyti. Kiti 450 taip pat turės. Raketos gali būti paleistos laivui neiškilus į paviršų 1000 mylių nuo kranto.

● Amerikoje į vandenį nuleistą pirmasis atominis kreiseris Long Beach, 721 pėdos ilgio. Atominis variklis bus įrengtas baigus kitus vidaus

įrengimus. Kreiseris bus baigtas 1961 metais.

● JT gen. sekretorius Hamarskjold, kuris šiuo metu lankosi Vidurio Rytuose, įtampą tarp Jordano ir Izraelio laiko labai rimta ir mano, kad gali kilti ginkluotas susirėmimas.

● Sovietai su anglais veda derybas dėl atidarymo tiesioginės oro linijos Maskva-Londonas, kurioj būtų naudojami sovietų sprausminiai lėktuvai TU-104 tipo.

● Vienas Romos siuvėjas Sovietų ambasados užsakymu, pasiūvo Chruščiovui du kostiumus, du apsiaustus ir išrinko jam keturis šilkinius kakliraščius, dvi poras batų ir tris skrybėles. Su šia vakarietiška garderoba Chruščiovas Maskvoj sukelsias revoliuciją vyriškų drabužių madoje.

● Laike Mao Tse Tungo svečiavimosi Maskvoje, komunistų vadovybė svarstė ginkluoto Formozos puolimo klausimą. Rusai žadėjo kinams duoti raketinių bombų.

● Maršalas Tito užsitarė savo rūmuose Brioni saloje. Gandai sklinda, kad maršalas sunkiai sergąs, kiti mano, kad jis noris apsvastyti problemas, su kuriomis yra susiduriusi Jugoslavija. Dar kiti sako, kad Tito žadąs pasitraukti iš vyriausybės pirmininko ir partijos generalinio sekretoriaus pareigų, likdamas tik prezidentu.

● Laike iškilnių praėjusių šeštadienį Indonezijoje įvyko pasikėsinimas prieš prezidentą Soekarno. Nuo granatos sprogo žuvo 7 asmenys.

SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, N. J.

ĮSTEIGTA 1924 m.

Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y

24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius ir šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienį vakarais nuo 6 iki 8:30.

MOKAMA 3

Kapitalas \$1,600,000

TONIKAS VIDURIAMS

Cia yra naminė gyduolė: mišiny sėklų, žolių ir sėklių. Ji vartojama arba tos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šūrpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

VALLY'S Restaurant

Savininkai
JUOZAS VALKAUSKAS ir

JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi – senieji, čia gimusieji ir naujieji lietuviai.
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS - RESTORANAS
VYT. BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams

1883 MADISON STREET
Brooklyn 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. Stoties)
Tel. EV 2-9586

Senatorius William F. Knowland su žmona Los Angeles lietuvių tarpe. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės į dešinę: Rita Medžiukaitė, B. Skirienė, senatorius Wm. F. Knowland, senatoriaus žmona Helen Knowland, Kalifornijos Lietuvių Respublikonų pirm. L. Valiukas, Respublikonų Partijos Centro Komiteto narys Edward Shattuck, G. Rudelis, A. Skirius, Milton Stark, C. Lukšis, L. Zaikienė, V. Kazlauskienė, V. Kazlauskas, M. Untulis ir K. Liaudanskas. 1957 metų lapkričio mėn. 23 d. Pavergtų Tautų Komitetas, kurio veikloje dalyvauja ir lietuviai, turėjo masinį susirinkimą ir pietus su senatoriumi Wm. F. Knowland. Pietų metu lietuviai turėjo progos išdėstyti senatoriui visas savo problemas Lietuvos vadavimo reikalu. Masiniame susirinkime senatorius Knowland pasakė pagrindinę kalbą, pažadėdamas visokeriopą paramą kovoje dėl pavergtųjų kraštų laisvės.

-- P. Jasiukonio nuotrauka

IŠ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMO

Lapkričio 29 - gruodžio 1 dienomis New Yorke įvyko septintasis visuotinis Lietuvių Studentų Sąjungos Amerikoje suvažiavimas.

Šis suvažiavimas buvo gausiausias iš visų iki šiol buvusių -- užsiregistravo 240 studentų iš New Yorko, Chicago, Philadelphijos, Hartfordo, Detroito, Clevelando ir daugelio kitų vietovių.

Dauguma dalyvių suvažiavo ketvirtadienį, nes tą dieną ideologinės akademinės organizacijos turėjo savo narių tarpe pasitarimus, sueigas ir pasilinksminimus: ateitininkai Angelių Karalienės par. salėje, akademiškai skautai -- Patio Club ir santariečiai -- estų namuose.

Penktadienio ryte centrinė valdyba posėdžiavo su skyrių valdybomis, o apie vidudienį į Statlerio viešbutį pradėjo rinktis studentai. Registraciją pavadė D. Alytaitė, D. Audėnaitė, Krinickaitė, J. Birutis, A. Grigaitis ir S. Sirusas.

Suvažiavimą atidarė rengimo komisijos pirm. R. Kezys, o prezidentumo rinkimus pavadė mandatų komisija, kuriai pirmininkavo R. Minkūnas iš Clevelando. Suvažiavimo pirmininkais išrinkti A. Avižienis (Urbana, Ill.) ir V. Bruzgelevičius (Boston), sekretorės: G. Musteikytė (Chicago) ir B. Danerytė (Bostonas). Visą popietį dalyviai iš klausė centrinės ir skyrių valdybų pranešimus bei diskutavo jų iškeltais klausimais. Penktadienį vakare studentai susirinko į Piliečių Klubą salę Brooklyne, kur vyko susipažinimo vakaras. Čia gražiai pasirodė rytinio pakraščio studentų "mėlynųjų" oktetas.

Šeštadienį buvo tęsiami posėdžiai Statlerio viešbutyje. K. Ostrauskas (Philadelphia) įdomiai kalbėjo apie profesinį pasiruošimą ir bendrąjį išsila-

vinimą. Dr. V. Vygantas nušvietė "Lituanus" padėtį. Suvažiavimas pasisakė prieš kolektyvinį stojimą į LB. Buvo priimtas pasiūlymas į Bendruomenę jungtis pavieniai.

Vakare į iškilmingą banketą susirinko apie 450 studentų ir svečių. Banketą atidarė R. Kezys, pakviesdamas programą vesti inž. J. Ulėną. Buvo pristatyti banketo garbės svečiai: UNESCO ir Hunter kolegijos prezidentas Dr. Schuster, charge d'affaires Lietuvos reikalams Washingtonė J. Kajekas, Liet. Gen. Konsulas New Yorke J. Budrys, Liet. Laisvės K-to pirm. V. Sidziuskas, VLIKO pirm. dr. A. Trimakas, LB Tarybos pirm. J. Šlepetys, Liet. Stud. S-gos pirm. V. Kleiza ir kiti Studentų S-gos vadovai. Liet. Stud. S-gos veiklą, suvažiavimo dar-

bus ir Lituanus rėmimo reikalą trumpai nušvietė V. Kleiza, A. Gečiauskas ir dr. V. Vygantas. Lituanus aukų rinkimo vajeaus Kanadoje pirm. B. Vaškėlis įteikė 1000 dol. čekį. Painformuota, kad dr. Kazickas ir dr. Valjūnas sutiko apmokėti visas išlaidas, susidariusias su lituanistikos dėstyto Fordhamo universitete. Banketo metu buvo gautos sveikinimo telegramos iš sen. Knowlando ir sen. Kennedy. Pagrindinis banketo kalbėtojas J. Kajekas įdomiai nušvietė Lietuvos studento uždavinius tremtyje.

Po oficialiosios dalies buvo meninė programa, kurią išpildė solistė A. Gaigalaitė, smuikininkas H. Strolia, aktorius A. Zemaitaitis ir pianistai D. Papievytė ir V. Strolia. Visi menininkai, ypatingai A. Gaigalaitė ir H. Strolia savo uždavinį atliko pasigerėtinai. Po to vyko šokiai.

Sis banketas buvo be abejo nės gražiausias parengimas kuriuos lietuviai yra surengę per paskutinius metus. Studentijos ryžtas įrodė, kad mūsų

(Tęsinys 9 psl.)

APACIOJE: Studentų suvažiavimo metu sąjungos pirm. Valcovas Kleiza, iš Urbanā, Ill., kalba į susirinkusius. Greta Raimondas Minkūnas, iš Cleveland, Ohio, mandatų komisijos pirmininkas.

AR TAUTINIS KOMUNIZMAS NĖRA KOMUNIZMAS?

Vadinamojo tautinio komunizmo problema yra kilusi Vakaruose dėl to, kad pastarais laikais kai kuriose ne rusiško komunizmo srovėse pasireiškė tam tikrų priešingumų Maskvos centrui. Tačiau reikia konstatuoti, kad tie priešingumai nėra naujas dalykas. Beveik nuo pat spalio revoliucijos Rusijoje pradžios būta nuomonių skirtumų tiek Rusijos, tiek kitų kraštų komunistų partijose. Pakenka prisiminti tokius įvykius, kaip Trockio, Kamenevo, Zinovjevo bylos. Bet skirtumai, kurie buvo tų bylų pagrindu, nelietė tikrai esminių klausimų. Jų objektas tebuvo taktikos ir komunizmo dėsnių vykdymo klausimai. Taip buvo dargi tais atsitikimais, kai nuomonių skirtumai privedavo prie aštrių susirėmimų ir net masinių žudynių. Todėl yra pagrindo manyti, jog ir dabar nesklundimai, kurie laiks nuo laiko kyla tarp Tito ir Gomulkos iš vienos pusės ir komunizmo vadų iš kitos yra tokios pat rūšies.

Analizuojant atidžiau Tito ir Gomulkos politiką, tenka prieiti prie išvados, kad jie nenori komunizmo panaikinimo, bet, priešingai, siekia įvykdyti jį kitomis priemonėmis. Nėra sunku nustatyti, kuriuo būdu atsirado Vakaruose klaidingas tautiniai-komunistinės srovės įvertinimas. Tos srovės atstovai suprato, kad šiuo laiku jiems nėra praktiška ir toliau kurti komunistinę santvarką ligšiol vartotais brutališkais metodais. Bet šis -- laikinis ir dalinis, taktikos pakeitimas nereiškia, kad jie būtų nustoję būti komunistais.

Tito Jugoslavijoje, Gomulka Lenkijoje (ir Imre Nagy Vengrijoje) buvo savo laiku nemažiau brutališki ir žiaurūs kaip Stalinas, Malenkovas ar Chruščiovas Sovietų Sąjungoje. Kaip visiems žinoma, jie yra ištikimi jėga paremtos komunistinės politikos atstovai, paėmę valdžią smurtu, kuria sunaikino tūkstančių žmonių gyvybes. Jeigu jie dabar savo taktiką kai kuriais klausimais kiek švelnina, tai priežasties tam reikia ieškoti tik toje aplinkybėje, kad jie yra susidūrę su pasipriešinimu, kurį jie stengiasi nugalėti ne tiesioginia frontaliu akcija, bet elastiškesniais ir sukesniais metodais. Ir kaip tik šitas taktikos pakeitimas dažnai laikomas Vakaruose nusisukimas nuo komunizmo.

Iš viso, geresniam pažinimui pavojaus, kurį kiekvieno atspalvio komunizmas sudaro Europai būtų naudinga turėti omeny, kad komunistiniai valdovai Maskvoje, Belgrade, Varšuvoje, Budapeste ar kur kitur, tiek vidaus, tiek užsienio politikos srityje dažniausiai ruošia galą savo aukoms palaiptumui. Būtent, tokiu būdu, kad jų aukos pamato visą joms grėsiantį pavojų, kai jau yra pervėlu, kai -- vaizdžiai kalbant -- jų galva jau yra nukritusi.

STASYS LOZORAITIS

Komunistinė santvarka kiekviename krašte visados yra lygi politiniai bei moralinei mirčiai. Niekas vadinamųjų tautinių komunistų nėra niekados pareiškęs atsisakąs nuo komunizmo. Nei vienas jų nėra niekados pasakęs, kad jis laiko tautinį komunizmą pereinamąja stadija į normalų gyvenimą, į laisvą socialinę bei valstybinę santvarką.

Tam tikra tų žmonių vykdoma taktikos liberalizacija teliečia atskirus kasdieninio gyvenimo dalykus, bet ne pagrindinius klausimus.

Bolševikai turi seną obalsį: tautinė forma ir socialistinis, tai yra, komunistinis turinys. Tai buvo vienas pirmųjų obalsių, kuriais bolševikai stengėsi užmigdyti gyvenančių carų Rusijos teritorijoje tautų budrumą ir patraukti jas savo pusėn. Tikrumoje gi, šio obalsio reikšmė yra ta, kad tautiniai jausmai yra toleruojami tiek ir to, kiek jie gali būti išnaudoti komunizmo viešpatavimui sustiprinti ir kol jie ištrpsta komunizme arba yra jo išrauti. yra pažymėtina, kad asmuo, kurį Leninas buvo parinęs šiai apgaulingai politikai vykdyti ir kuris tuo pradėjo savo karjerą buvo kaip tik Stalinas -- tautybių reikalų komisaras pirmose sovietų vyriausybėse.

Jeigu Gomulkos sugrįžimas į valdžią buvo sutiktas Lenkijoje su tam tikru atsikvėpėjimu, iš to negalima daryti išvados, kad žmonės būtų žiūrėję į tautinį komunizmą kaip į savo gyvenimo problemų ir laisvės siekių išsprendimą. Gomulkos pasikelbta liberalizacija buvo lenkų sutikta kaip kasdieninio gyvenimo palengvinimas belaukiant, kad jis prives prie komunistinės santvarkos panaikinimo. Ir kaip tik ši aplinkybė parodo, visą tautinio komunizmo pavojingumą: ji sukelia iliuzijų bei nepagrįstų vilčių dėl naujų geresnių laikų, kurios neišsipildo. Antra, Gomulkos sugrįžimas į valdžią sužadina viltį kad Lenkijos priklausomybei nuo Sovietų Sąjungos ateis galas. Tačiau ir tai buvo karti iliuzija, nes nuo to laiko praėjo jau dvylik mėnesių ir toji viltis taip pat neišsipildė.

Bet ir pats lenkų komunistų vadas pranešė neseniai savo partijos centro komiteto posėdy, ką jis mano apie laisvę. Jis yra pareiškęs štai ką: "Partija nesirengia uždaryti duris, kurios yra dabar demokratinei laisvei ir kritikai atdaros. Tačiau partija yra nusistačiusi tas duris geriau saugoti, negu ligšiol. Kritika bus galima reikšti, bet ta sąlyga, kad socialistinė generalinė linija būtų iš anksto ir visiškai pripažinta."

Kai kurie šio grąšinančio išpėjimo išreiškimai yra reikalingi paaiškinimui, nes jie pavartoti įprastam pas komunistus dalykų užtemdymui ir gali būti

Vakarų skaitytojams nesuprantami. Taigi "demokratinę laisvę" reikia suprasti kaip komunistinę "laisvę" kuri su demokratija teturi tiek pat bendro, kiek, pavyzdžiui, Sovietų Sąjungos konstitucija, kuri, einant bolševikų terminologija, taip pat esanti demokratinė. Toliau "socialistinė generalinė linija" tereiškia komunistinę ideologiją ir politiką, kurių tikslas yra įkurti komunistinę socialinę ir valstybinę santvarką. Tokiu būdu anot Gomulkos yra uždrausta reikšti bet kurią priešingą komunizmui nuomonę ir, žinoma, vesti bet kurią politinę akciją prieš komunizmą. Leidžiama tikrai "kritika", kitaip sakant, diskusija dėl tobulėsių metodų komunizmui įkurti, bet ir ji yra aprėžta komunistinės "laisvės" spygliuotąja viela.

Kas dėl tautinio komunizmo reikšmės tarptautinėje plotmėje, tai čia jo padariniai yra dar mažesni, galima pasakyti, kad, praktiškai, jų čia visai nematyti. Praėjusiais metais nei Tito, nei Gomulka and Mao-Tse-Tungas nėra nieko padarę esančiam įtempimui sumažinti. Priešingai, jie jį greičiau paastrino, kaip, pavyzdžiui padarė Tito pripažindamas Pankovo vyriausybę. Vadinamojo tautinio komunizmo rešimai ištikimai laikėsi Maskvos užsienio politikos linijos. Be to, galima prileisti, jog Maskva panaudoja tautiniai-komunistines tendencijas, siekdama atstatyti koegzistencijos atmosferą, kuri jai yra reikalinga naujiesiems žygiams tarptautinėje srityje ruošti.

Galop yra dar du momentai, kurių priminimas gali padėti įnešti daugiau aiškumo į dažnai miglotas pažiūras apie tautinį komunizmą. Pirmia, tur būt, dar visi atsimesna kitos totalitarinės sistemos atstovo -- Kvislingo pavardę. Vargiai begalima abejoti, kad jis buvo "tautinis" nacionalsocialistas. Ir vis dėlto niekas tuo faktu nesiremia jo piktadarybėms pateisinti arba kad ir tik skelbti jį buvus "geresniu" naciū. Antra, juk ir Sovietų Sąjungos vyriausybė dažnai panaudoja tautines ir net nacionalistines stygas. Tai parodo tokie pasireiškimai, kaip Petro Didžiojo, Suvorovo, Kutuzovo garbinimas, rusų tautos vaidmens paskutiniam kare iškilimas arba rusifikacija sovietų okupuotose Pabaltijos valstybėse. Visa tai vyksta ne nuo Stalino mirties, bet buvo daroma dar jam esant gyvam ir jo paties. Ir vis dėlto niekas nemano, kad oei tų nacionalkomunistinių darbų galima Maskvos valdovus laikyti mažiau pavojingais.

Nežiūrint visų pastarojo laiko įvykių, už geležinės uždangos nera įvykę jokių pagrindinių pasikeitimų. Tų kraštų komunistiniai valdovai nėra nieko padarę, kad būtų atstatytas normalus laisvas gyvenimas. Tau-

Balfo pirmininkas apie galimybes imigruoti į JAV

Neseniai Amerikos Kongresas priėmė naują imigracijos įstatymą, kuris yra labai svarbus lietuviams. Visų pirmą, jis atstatė seniau skirtą lietuviams kvotą, nes pokario metais pusė jos buvo dipukams sunaudota net iki 2099 metų. Be to, naujasis įstatymas suteikė daug svarbių lengvatų emigrantams. Pagal šį įstatymą, Amerikos konsulai galės teikti visas ir ne tautinės kvotos skaičiun tiems asmenims, kurie pabėgo komunistinės grėsmės ir atitinka kvalifikacijos emigruoti į JAV. Tokių atvejų skaičių įstatymas įvairių tautybių asmenims numato per keturiolika tūkstančių. Be kvotos, specialiais Attorney General leidimais galės į Ameriką atvykti įvairūs specialistai, kurie bus reikalingi jos pramonei bei prekybai. Pagal atstatytą kvotą, kasmet į JAV galės atvykti 384 lietuviai.

JAV piliečiai, išsijūimo ar idukterinimo tvarka, galės atsikviesti iš Europos našlaičių. Šia tvarka atsikviečiamų našlaičių tūnis komunizmas nereiškia atitolinimo nuo komunizmo. Tautinis komunizmas veda tik į komunizmą ir tikrai jį gali vesti.

Komunistinė santvarka, kurios 40 metų egzistencija yra pažymėta tik smurtu, neteisybe ir krauju, bus savo laiku nuversta. Tačiau tai nebus tautinio komunizmo nuopelnas, bet naturalus, sveiko organizmo žmonių pasibaurėjimo komunizmo nežmoniškomu padarinys.

amžius nustatytas iki 14 metų, bet skaičius ir laikas atsikviesti neaprežtas.

Laisvajame pasaulyje gyvenantys lietuviams, kurie norėtų persikelti į JAV, turėtų tuojau užsiregistruoti Amerikos konsulatuose.

Pagal minėtą įstatymą į JAV vykstą emigrantai galės gauti paskolas dviem trečdaliu savo kelionės išlaidų padengti, o trečdali turės patys emigrantai ar jų sponsorai sumokėti. Paskola duodama ilgalaikė ir be nuosimėčių. Kelionės išlaidoms dengti paskolas parūpins Balfo skyrius Europoje. Jo adresas: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Augustenstrasse 46, Munich 2, Germany.

Pagal naująjį įstatymą atvykstantiems emigrantams bus reikalingos buto ir darbo garantijos.

Tokias garantijas galės duoti tik Amerikos piliečiai, turį nekilnojamą turtą ar pinigų bankuose. Žinodamas, kad tokius Affidavitus ne lengva gauti, Balfas išsiryšino iš JAV vaizdžios leidimą išdavinti Corporate Affidavits, kuriais pasiremdami Amerikos konsulai galės duoti visas lietuviams laisvojo pasaulio kraštuose. Iteikiant prašymą šiems Affidavitams gauti, prašytojai turės pasirašyti pasižadėjimą, kad sutinka atvykusiems emigrantams parūpinti pragyvenimo šaltinį, butą ir užtikrinti, jog atvykęs asmuo nebus visuomenei našta. Prašymų formas šiam reikalui galima gauti Balfo centro raštinėje.

KEIKITE MUS, BET OKUPANTUI NEPASIDUOKITE...

Nežiūrint "komplimentų", kuriuos V. Dausa nepašyškėję Vieniybės ir kitų Amerikos lietuvių laikraščių redaktorių bei veikėjų adresu, mes su malonumu šį Vilniaus savaitraščio straipsnį persispausdiname. Mes džiaugiamės, kad bent toks "bendradarbiavimas" vyksta tarp mūsų ir mūsų kolegų rusų okupuotoje Lietuvoje. Stalino asmens kulto laikais, kaip žinoma, jie net koliai mūsų neturėjo teisės. Todėl šia proga mes jiems ir sakome:

Vadinkite mus "atskalūnais", "pelų nuobromis", "kosmopolitais", "žmonėmis be sąžinės" ir kitokiais keiksmavardžiais. Rašykite mūsų pavardes iš mažosios raidės ir, apskritai, nesigailėkite mūsų. Keiksmavardžiais jūs mūsų neužmušite. Bet mums bus malonu žinoti, kad jūs, gyvendami po Chruščiovo padu, bent koliai turite laisvės.

Kai dėl Tysliavos, tai tiesa, kad jis, savo laiku gyvendamas Paryžiuje, parašė, būtent: "Mano tauta jau seniai išmirusi, o kalba, kuria aš norėčiau rašyti -- užmiršta." Bet kodėl jis, rašydamas autobiografiją, taip parašė? Todėl, kad jo gyslose teka senųjų prūsų kraujas. Gyvendamas Amerikoje, jis parašė poemą apie prūsus ir tą patį sakini kaip motto pakartojo. Bet...

Vokiečiai, šimtmečiais naikindami prūsus ir lietuvius, nepajėgė sunaikinti jų vietovardžių -- Įsrucio, Labguvos, Stalupėnu, Gumbinės, Tilžės, Raigainės ir kitų. Bet ką padarė jūsų "draugai", okupavę tą kraštą, -- kraštą, kur mūsų protėviai gyveno, dirbo, kovoję ir kentėję? Ar tas kraštas, kuriame prasidėjo mūsų tautinis atgimimas, eventualiai viręs Lietuvos nepriklausomybės sąjūdžiu, dabar nėra surusintas? Ar jis dabar nevadinamas "Kaliningrado sritimi"? Ar Tilžė, kur anuo metu brėškė dr. J. Basanavičiaus AUŠRA dabar jūsų pačių nevadinama "SOVIETSKU"?

Štai ko mes bijomės. Mes bijomės, kad jūs ten, Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje, tuose "sochozuose" ir "kolchozuose", neištiktų Mažosios Lietuvos gyventojų likimas. Visa kita, anot jūsų, neverta kiaušinio lukšto. Jūs galite mus keikti, jeigu norite. Keikite, bet okupantui nepasiduokite.

Vieniybės Redakcija

Norman Daw, praėjusį sekmadienį Phoenixe, Arizonoje, grįžtant namo buvo užpul-tas bandito, kuris atstatęs peilį pareikalavo pakelti rankas ir pradėjo jieskoti pinigines. Norman Daw, su buvusiu rankoj laikraščiu sudavė banditui per galvą ir jį apšvaigino. Reikia pastebėti, kad tai buvo sekmadieninė laida iš 200 puslapių su iliustruotais priedais, šverianti 4 svarus...

Literatūra Menas

1957 m. lapkričio 2 d.

ATSKALONAI SIRSTA

Ponas Juozas Tysliava labai išsiseidė, kai iš Vilniaus gautame laikraštyje perskaitė, kad esąs „tėvynės atskalonas“. Kodėl ji taip pavadinota? Toki taurų tautos sūnų, kuriam net „tautos vadas“ nešykštėjo komplimentų. Be reikalo tūžta ponai tysliavosi! Jei jų atmintis nebūtų kaip rėtis, jie gal ir aprimtu.

Kadangi vargšams atmintis šlubuoja, tenka priminti.

Prieš mus autobiografija. Tiesa, gan trumpa, bet vis dėlto autobiografija. Joje rasoma:

„Autobiografija? Kam? Mano tauta jau seniai išmirusi, o kalba, kuria aš norėčiau rašyti -- užmiršta.“

Kieno tai žodžiai? Ogi pono Tysliavos. Jis juos parašė gyvendamas Paryžiuje.

Slaidien šie ponai širsta, kai juos pavadinama „tautos atskalonais“. O kas gi jie, jei ne atskalonai, visuomet pardavinėję savo sąžinę, jausmus tlems, kurie daugiau moka. Tokie tai kosmopolitai, žmonės be sąžinės ir garbės, drįsta kalbėti apie Lietuvą ir lietuvių tautą. Lietuva ir lietuvių tauta jiems niekuomet nerūpėjo ir nerūpi. Lietuvių tauta eina savo keliu, ir jie, lyg pelų nuobromis, liko nuošalė: dargi iš savo autobiografijų jie išbraukė savo tėvų tautą ir kalbą. Tad kas gi jie, jei ne „tautos atskalonai“?

LIETUVOJE NERA... KOMPOZITORIAUS J. INDROS

Nesenai Juozas Indras-Padleckius už baletą „Audronė“ buvo paskirta 15.000 rublių Valstybinė respublikinė premija.

Taigi, kad Juozas Indras gyvena ir dirba Lietuvoje ir yra Valstybinės respublikinės premijos laureatas, niekam negali kilti abejonės.

Bet kur tauti Ponams melo rašėioms, gyvenantiems Jungtinėse Amerikos Valstijose, nepatiko, kad štai Lietuvoje rašytojai ir muzikai gauna premijas. Na, ir pradėjo varvinti rašalą. Tautininkų laikraščio „Dirvos“ skiltyse jie ėmė šaukti, jog premijas esą „kažkas“ sau pasšykyres, o tokio Indros iš viso, anot jų, nėra Lietuvoje.

Sios galdžiūnų ir jo bendrų pasakos nevertos ir klausinio lukšto. Aple tai nevertėtų rašyti. Juk ar supasys žmogus, ką iš tėvynės pabėgę ponai klinedi? Kas patenka ant sėlės, tą ir sapaloja.

Bet bloga yra tai, kad šie melagaliai ir šmeižikai klaidina durus mūsų tautiečius, išsilgusius savo gimtojo krašto.

„I URVINO ZMOGAUS CIVILIZACIJA“

Emigrantinėje spaudoje netrūksta Br. Raillos reminiscencijų. Ir ko tik jis nepritauskia ir nepriplepa. Židėk, tai jis mušasi į krūtine, įrodinėdamas savo „proletarišką“ kilmę ir meilę fabrikui, tai gina savo dievaitį -- „tautos vadą“, tai vėl lieja rašalą... Bet pasirodo, kad tiek jo, tiek įvairių panašaus tipo „veikėjų“ veiklos valstai gana skurdokai. Kad ir kaip keista, apie tai prasiitaria ir pats Br. Railla. Štai, neseniai spaudoje jis aimanavo: „Mūsų kalėjimo dvasia, mintys, žodynas, stilius, net gramatika, jau nemint pačių „brolėškų“ intencijų, sėkmingai žengia į urvino žmogaus civilizaciją. Baigiama netekti paskutinio, tokio negausaus, humoro jausmo.“

„VAIKAI TARP SAVES KALBA ANGLISKAI“

Klerikalų „Drauge“ P. Židėkus iš Bostono rašo: „Kartą lankiau pažįstamą šeimą ir radau pas juos svečią. Gražiai naujagės inteligentiškos išvaiz-

Užsienio lietuvių spaudos skiltyse

dos vyras, jauna graži ponė ir kelių metų sūnelis. Ponė su šuneliu kalba ispaniskai, su vyru ir mumis -- lietuviškai. Su šuneliu kalbasi ispaniskai tik todėl, nes bijanti, kad jis nepamirštų ispanų kalbos. Ponai! nematant bandau tą jos sūnelį šnektinti lietuviškai. -- No kero, -- atsako vaikutis. Ir dar kartą bandau šnektinti vaikutį, tačiau mano pastangos veltui. Kas tas „No kero“, nesuprantu.“

Pasirodo, kad šeimos tėvas -- lietuvis, dargi daktaro laipsnį turįs, motina irgi inteligentė. Greta šio pavyzdžio korespondencijoje aprašomas „diplomuotų asmenų“ susirinkimas-išvyka. Jos metu atskirų šeimų vaikai tarp savęs kalbėjo tik angliskai. Pasirodo, kad net tų „veikėjų“, kurie kiekviena proga ir be progos nešykšti žodžių lietuviškai, „vaikai tarp savęs kalba nelietuviškai, o tėvai visai negirdi ir nereaguoja.“

Ir kiek daug yra šeimų, -- rašo autorius iš Bostono, -- kur vaikai stengiasi kalbėti naująja kalba, o tėvų ausys jau yra prie to pripratusios ir visai to nebegirdi.

Korespondencijos autorius klausia: „Ar kartais neatsitiks taip, kad ne tik mūsų vaikai, bet ir tikri vaikai nebe-mokės gerai ištarsti savo lietuviškos pavardės? Labai galia ir škaudu, bet galvojame, kad tikrai taip atsitiks.“

O ką gi daro anapus vandenyno nusidanginę įvairūs „vadai“ ir „vadukai“, kad emigrantų tarpe išlaikytų lietuviybę?

KAM TARNAUJA LIETUVYBES IŠLAIKYMO SOKIS?

Lietuviybės išlaikymo tema gana plačiai svarstoma emigr-

rantinėje spaudoje. Įvairių „komitetų“, „tarybų“ ir net vadintamų parengimų metu. O rezultatai? Suteikime žodį Cikagos „Naujienoms“. Laikraštis nurodo, kad visos lietuviybės išlaikymo pastangos -- „pavienės ar organizuotos -- toli gražu neduoda tikių rezultatų, kuriais galėtume didžiuotis.“

Jau nekalbant apie ankstyvesnę lietuvių išsilvą ir jos kartas, nutautėjimo grėsmė plečiasi ir naujųjų atelvių eilėse. Ji čia atsispindi įvairiais būdais ir reiškiniais, kaip antai: lietuviškų parengimų ne-lankymu, lietuviškos spaudos nesidomėjimu ir neskaitymu, neleidimu vaikų į lietuviškąsias mokyklas, tėvų nekreipimu dėmesio į vaikų lietuvių kalbos vartojimą, mišrių šeimų kūrimu ir t.t.“

„Naujienų“ plunksnagraužiai atvirai rašo: „Kam kam lietuviybės išlaikymo šokis yra tapęs lyg tas fygos lapas savo nelietuviškiems darbams pridengti.“

Visa tai tiesa. Taip pat visiškai aišku, kodėl „Naujienų“ ir kitų reakcinių laikraščių rašėjos, tiek daug šaukdami apie lietuviybę ir nutautėjimą, nė piršto nepajudina, kad tūkstančiai lietuvių, antrojo pasaulinio karo audros nublokštų toli nuo Lietuvos, grįžti į gimtinę. Juk daugelio jų laukia tėvai ir motinos, žmonos ir vaikai, broliai ir seserys.

Bet nei Ponai grigalčiai ir trimakal, kardeliai ir glemžos, gaidžiūnai ir tysliavos įvairiomis paskalomis ir šmeižtais bando atgrasyti mūsų tautiečius nuo grįžimo į Lietuvą. Šiems ponams, jų pačių žodžiais tariant, „lietuviybės išlaikymo šokis yra tapęs lyg tas fygos lapas, savo nelietuviškiems darbams pridengti.“

V. DAUSA

ZMONĖS ir iškylai

Kaip sovietinėje spaudoje vertinamas Krėvė-Mickevicius

Sių metų spalio 17 d. Vincui Krėvė-Mickevičiui būtų suėję 75 metai (Mirė, kaip žinoma, 1954 metais JAV-se).

Taia proga Lietuvos sovietinių rašytojų sąjungos žurnalas Pergalė š. m. spalio mėnesio numerin išidėjo Krėvės portretą ir ilgoką, 18-os puslapių J. Lankučio rašinį apie Krėvę. Tai be maž stebinantis dalykas, atsi-menant aplinkybes, kuriomis Krėvė per pirmąją okupaciją ir po jos atsimitė nuo sovietinio režimo ir išvyko iš Lietuvos, nenorėdamas pergyventi antrosios sovietinės okupacijos. Idomu, kaip tame sovietiniame žurnale dabar atvaizduojami anie laikai ir atsitikimai Krėvės politinė laikysena. Krėvės visuomeninė-politinė laikysena

buržuazijos valdymo metais nebuvo pastovi, dėsto Lankutis. Pirmaisiais po sugrįžimo Lietuvon metais V. Krėvė būvęs gerokai susizavėjęs „nepriklausomybe“ (Lankučio svetim-zenkliai) ir aktyviai rėmęs buržuazinės valdžios vykdomą politiką. 1923 metais jis buvęs net Sausių sąjungos centro valdybos pirmininku. Tačiau ilgainiui jo pažiūros „pastebimai ima keistis. Rašytojas nusivilia buržuazinė santvarka, ima smerkti fašistinio režimo išgalėjimą. 1935/36 m. Krėvė jau atvirai stoja opozicijon fašistiniam režimui, užmezga ryšius su pažangiaisiais, antifašistinės krypties rašytojais bei kultūros veikėjais, jis susidomi Tarybų Sąjungos gyvenimu, tampa ak-

tyviu Draugijos TSRS tautų kultūrai pažinti veikėju.“

Kad Krėvė 1940 metais, Sovietų kariuomenėi okupavus Lietuvą, naujai suformuotoje liaudies vyriausybėje „ėjo ministerio pirmininko (reiktų pridurti: pavaduotojo) ir užsienio reikalų ministerio pareigas“, Lankutis pamini, tik nė žodelio nepasako, kokių apsiųylimu Krėvė grįžo iš Maskvos, įsitikinęs, kad Stalino-Molotovo režimas aiškiai siekia Lietuvos pavergimo ir pajungimo Rusijai. Toliau Lankutis apie tuos ir sekančius metus dėsto: „Nors ir aktyviai dalyvaudamas visuomeniniame-politiniame to meto gyvenime, V. Krėvė vis dėlto tvirtesniu komunistinių pažiūrų nesudarė. Jam dar nebuvo pakankamai aiški didžiųjų istorinių pakitimų Lietuvoje prasmė ir ateities perspektyvos. Vėliau, likęs hitlerinų grobių okupuotoje Lietuvoje, jis pasidavė okupantų bei lietuvių buržuazinių nacionalistų spaudimui ir padarė oficialų antitarybinį pareiškimą apie savo politinę veiklą 1940/41 metais. V. Krėvė nepajėgė šios savo klaidos ištaisyti, paliko savo liaudį emigravo į kapitalistinius Vakarų.“

Krėvės emigracijos laikotarpį Lankutis taip paliečia: „Kaip matyti iš kai kurių Krėvės pasakymų išlikusiųose jo laikuo-

no savo ideologinius klaidžiojimus ir visam laikui prazado gyvenimo ir kūrybos entuziazimą. Hitleriniams okupantams jis liko priešiškas ir nepageidautinas asmuo. Vokiečiams uždarus Vilniaus universitetą, V. Krėvė buvo gestapo persekiojamas. Iki 1944 m. jis slapstėsi ir vos išvengė koncentracijos stovyklos. 1944 m. jis pasitraukė į Austriją ir kurį laiką ten pagyvenęs, išvyko į JAV. Nė kiek negeresnę V. Krėvės dalis buvo ir išvykus į Vakarų, į JAV. Ten jis mirė 1954 m. liepos 7 d.“

Sovietinis žurnalas Krėvę vis dėlto skelbia žymiu lietuvių literatūros klasiku. Lankutis aiškina taip: „Pradėjęs savo kūrybos kelią pačioje šio šimtmečio pradžioje, V. Krėvė suvaidino svarbų vaidmenį lietuvių literatūros meninio brendimo kelyje. Būdamas ryškios individualybės, didelio talento, aukštos kultūros ir plataus masto rašytojas, jis ypač daug naujo įnešė į lietuvių literatūrą kaip subtilus psichologijos meistras, monumentalų tragedijinių paveikslų kūrėjas, nacionalinių charakterių vaizduotojas, nepralenkiamas stilistas. Savo problematika V. Krėvės kūryba daugeliu atveju yra glaudžiai susijusi su buržuazine ideologija ir estetinėmis pažiūromis, kurios slaidienis yra svetimos tarybiniam skaitytojui. Tačiau ta (Tęsinys 7 psl.)

MISS LITHUANIA RINKIMAI

Kandidatė Nr.6

ALDONA ANDRIUSYTĖ

Kandidatė Nr.8

RŪTA KREIČAITĖ

● Centrinėje Azijoje senis kalmukas nutarė vieną dieną pasijuokti iš savo kaimynų. Iškilęs galvą pro langą, sušuko praeinančiai moteriškai: "Ar tu žinai, kad Taškente šiandien dykai dalina arbūzus?" Senė greit nuskubėjo namo įieškoti krepšio. Po valandos visos kaimo moterys su krepšiais išbėgo į miestą. Tada senis kalmukas,

atsisukęs į savo žmoną, pasakė: "Duok man krepšį. Eisiu ir aš. Kas žino, gal ištikrųjų ten dykai dalina arbūzus."

● Lima miesto ligoninėje Hilda Trujillo, 8 metų amžiaus peruvietė, pagimdė kūdikį. Bet jauniausios motinos rekordas liko nesumuštas. Jau 1938 m. viena peruvietė 6 metų amžiaus buvo pagimdžiusi kūdikį.

MISS LITHUANIA kandidačių nominavimo laikas -- lapkričio ir gruodžio mėnesiai. Miss Lithuania rinkimai vyks visą ateinančių metų sausio mėnesį. Rinkimai vyks populiariu būdu, Vienybės skaitytojams balsuojant specialiais kuponais.

Miss Lithuania rinkimų duomenys paaiškės Vienybės koncerte, 1958 m. vasario 2 dieną sekmadienį, Webster Hall, New Yorke.

Iš septynių, daugiausia gavusių balsų, kandidačių Vienybės skaitytojai ir Jury Komisija išrinks Miss Lithuania.

Jury Komisiją, kurios Garbės Pirmininkė sutiko būti Hollywoodo filmų artistė Rūta Lee Kilmonytė, sudarys visuomenės veikėjai bei organizacijų pirmininkai.

Miss Lithuania, kaip ir jos svita, kurią sudarys sekančios daugiausia balsų gausios kandidatės, bus apdovanotos.

Smulkiau apie Jury Komisijos sudėtį, taip pat apie dovanas Miss Lithuania ir jos svitai bus pranešta Vienybėje.

Oficialiai, Miss Lithuania kandidačių nominacijos baigiasi gruodžio 31 d. Bet tą pačią dieną (gruodžio 31) išsiųstos kandidačių nuotraukos dar bus priimtinos ir pateks į rinkimus, kurie vyks visą ateinančių metų sausio mėnesį, skaitytojams balsuojant specialiais kuponais.

Sausio mėnesį, kol vyks Miss Lithuania rinkimai, Vienybėje bus pakartotinai dedamos visų kandidačių nuotraukos.

Remiant Miss Lithuania Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukakties proga, kiekvienas Vienybės skaitytojas turi teisę balsuoti.

Miss Lithuania kandidatės savo nuotraukas siunčia naujuoju adresu: Vienybė, Miss Lithuania Contest, 2-30 Miller Place, Brooklyn, N. Y.

Kandidatė Nr.10

Kandidatė Nr.7

VIDA GINTAUTAITĖ

Kandidatė Nr.9

VIRŠUJE: ROMA SENKUTĖ

KAIRĖJE:

IRENA VILENISKYTĖ

● Štai naujausias anekdotas, kuris pasakojamas už geležinės uždangos:

"Čekai paleido į erdvę satelitą. Ši įvykį sekė astronomai, didžiai nustebę. Dirbtinis čekų satelitas sukasi... aplink rusišką satelitą."

● Prancūzija nutarė neatsilikti sputnikų lenktynėse. Premjeras Gaillard pareiškė, kad jo vyriausybė dės visas pastangas satelitui paleisti. Pradžia padaryta. Jau nupirkta šuo.

Krėvė - Mickevičius...

(Tęsinys iš 5 psl.)

aplinkybė netrukdo mums šiandien gėrėtis tuo be galo turtingu ir gyvenimiškuoju turiniu, meile savo liaudžiai, žmogų išaukštinančiu ir apginkluojančiu humanizmu, kurio tiek daug vertingiausiuose V. Krėvės kūrinuose".

Atidavęs pagarbą toms Krėvės būdo ir kūrybos savybėms, kurios ir sovietiniu mastu matuojant esančios geros, arba nors priimtinos, Lankutis pereina prie atskirų Krėvės veikalų analizės. V. Krėvės kūrybinio kelio pradžia sutapusi su reakcijos išgalėjimu, nuslopinus 1905 metų revoliuciją. Atsiradęs individualizmas ir estetizmas. Tos kryptys veikusios ir ankstyvąją V. Krėvės kūrybą. Pirmuose lyriniuose Krėvės kūriniuose atsispindįs tas pats impresionistinių simbolistinių tendencijų susipynimas su romantišiais elementais, kaip ir ankstyvojoje V. Mykolaičio-Putino, L. Giros, B. Sruogos, K. Binkio, F. Kiršos bei kitų tuo metu iškilusių poetų kūryboje. "Kai kuriuose vaizdeliuose jaučiamas natūralios, nesugadintos senų kaimo žmonių pasaulėjautos romantinis idealizavimas", o Dainavos šalies senų žmonių padavimai esą "žingsnis į epą V. Krėvės romantizme". Lankutis užsikabina, kad "Padavimuose" iš dalies pasireiškias "nacionalistinės ideologijos elementai -- perdėtas lietuvių iškilimas, susižavėjimas grobiškais žygiais". Tačiau arčiau pažiūrėjus esą pastebima, kad autorius nėra suinteresuotas visa, kas gera, priskirti tik lietuviams, ir visa, kas bloga, tik jų priešams. Padavimų turinys savo esme esąs liaudiškas ir giliai humaniškas. "Padavimuose" esą sukurtas savita epinė forma, romantiškos legendos žanras, sukurtas "aukštos kalbinės-poetinės kultūros pagrindu, stilizuojant ir perkuriant tautosakinę kalbą".

Tam pačiam kūrybos etapui esąs priskirtinos ir "Rytų pasakos". Vieno iš stambiausių ankstyvųjų Krėvės veikalų, "Šarūno" svarbiausioji idėjinė linkmė esanti -- tautinės sąmonės žadinimas. Krėvė tęsiasi tautinio romantizmo tradicijas, kurios yra susijusios su S. Daukanto, S. Stanevičiaus, A. Pietario, Maironio ir kitų lietuvių rašytojų vardais. Bet Krėvė už juos žymiai giliau ir objektyviau suvokęs istorinius procesus. Nepatinka Lankutiui "Šarūno" individualizmas, vadimas: "Šią tendenciją šiandien reikia atmesti". Nepaisant to, Krėvės herojaus likime "atsispindį gili istoriškai ir psichologiškai sąlygojama žmogaus kančia, sudėtingi ir dramatiški asmenybės ir visuomenės santykiai". Šviesiausias momentas Šarūno dramatiškumo esąs tai, "kad šis herojus yra didis pagonybės laikų bedievis, galingai, nors ir gaivališkai, atmetęs amžiais įtvirtintą žmonių sąmonėje nuolankumą dievams". V. Krėvė parodęs, kad kova už lietuviškųjų gentių suvienijimą labai giliai dramatiška netik Šarūnui, bet ir visai liaudžiai. Dramaturgijos požiūriu Šarūnas

esąs idomus kaip psichologijos vaizduotojas, plataus tragedijinio charakterio kūrimo meistris, nekalbant apie žodžio meistrystę, kuri yra bendras V. Krėvės bruožas.

Plačiai Lankutis apibrėžia ir kitus Krėvės veikalus. Čia kai kurios jo vertinimo citatos:

"Skirgaila" -- esąs "vienas iš žymiausių veikalų netik V. Krėvės kūryboje, bet ir visoje lietuvių dramaturgijoje... šis veikalas gali būti statomas ir šalia geriausių pasaulinės dramaturgijos pavyzdžių".

"Šiaudinėj pastogėje", apsakymų ciklas, "sužavį tokiu nepaprastu aprašymo gyvenimiškumu, psichologiniu gilumu, detalių ryškumu, kad vaizduojamoji tikrovė ir asmenys nejučiomis išskyla kaip gyvi, apibendrinantys, plačios apimties meniniai paveikslai". Apsakymai pasižymi "aukštomis meninio meistriskumo ypatybėmis".

Misterijoje "Likimo keiliai", anot Lankučio, "iš vienos pusės atsispindi stiprėjantis rašytojo kritinis požiūris įvairių buržuazinės santvarkos reiškinų atžvilgiu, iš kitos -- siauras ir idealistiškai romantinis istorinio proceso suvokimas". Legendariškos praeities vaizdavime čia veikiančios dar tos pačios romantinės tradicijos, kaip Maironio, Vydūno, Vaižganto, Biršos, K. Puidos ir kitų rašytojų kūriniuose, tačiau, dėl kritiškumo elementų gausumo, tą veikalą iš dalies jau esą galima "sieti su V. Krėvės perėjimu į opoziciją, su bendru kritinio realizmo stiprėjimu lietuvių literatūroje po 1926 m. fašistinio perversmo".

Apsaka "Raganius" esąs vienas iš gražiausių V. Krėvės kūrinių. "Raganiaus" personažai esą "nacionaliniai tipai, išaugę lietuviško kaimo dirvoje. Jų psichologija yra lietuvių tautos dvasinės kultūros apraiška, susijusios su ištisais Lietuvos istorinės socialinės raidos etapais".

"Mindaugo mirtis", istorinė drama, esanti žymiai silpnesnė už ankstesnius dramos veikalus. Plačiau to veikalą Lankutis nevertina, matyt jam neparanki jo ideologinė kryptis. Užtat plačiau sustoja ties apysaka "Miglose" ir kitais feljetonais, kurie "satyriškai pavaizduoja daugelį buržuazijos santvarkos reiškinų".

Į pabaigą Lankutis pastebi: "Hitlerinės okupacijos metais, o taip pat gyvendamas JAV, V. Krėvė nieko reikšmingesnio nebesukūrė. Yra žinių, kad gyvendamas JAV jis daugiausia dirbęs prie "Dangaus ir Žemės sūnaus". Deja, kol kas apie šio darbo rezultatus neturime jokių tikslesnių žinių".

V. Krėvė esąs "vienas iš stambiausių lietuvių rašytojų, skyręs pagrindinį dėmesį nacionalinei psichologijai atskleisti". Astriai kritikuodamas "neigiamus buržuazinės visuomenės reiškinus... prisidėjo prie buržuazinės santvarkos demaskavimo ir antifašistinės bei kritinio realizmo literatūros stiprinimo Lietuvoje". Dramaturgijos srityje jis neturėjęs sau lygaus pirmataktio lietuvių literatūroje.

CHARLES DAUBARAS, pasaulinio garso akordionistas, gastroliaavęs Japonijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Francūzijoje ir kituose kraštuose, pirmą kartą pasirodys su klasikiniais kūriniiais Vienybės koncerto programoje, 1958 m. vasario 2 d., sekmadienį, Webster Hall, New Yorke. Daubaras gimęs ir augęs Philadelphijoje lietuvis, yra dalyvavęs daugiau kaip 400 televizijos programų, įskaitant Arthur Godfrey, Arthur Murray, Paul Whiteman, Horace Heidt, Lee Borza, Arlene Francis ir kt. Tai akordionistas-virtuozas pilna ta žodžio prasme, kurio talentą žino šimtai tūkstančių kitataučių, bet Vienybės koncerto publika -- pirmą kartą.

"Nuostabus žodžio meistris, vienas iš žymiausių lietuvių literatūros stilistų... V. Krėvės kūryba darė sveiką poveikį lietuvių literatūros vystymuisi. V. Krėvės raštai buvo autoritetinga literatūrinė mokykla P. Cvirkai, S. Neriai, B. Sruogai ir daugeliui kitų mūsų rašytojų. Vertingosios V. Krėvės tradicijos gaiviai veikia ir lietuvių tarybinę literatūrą". Tuo Lankutis ir baigia. Būtų galėjęs dar pridurti, kad be literatūros kūrėjų, išaugusių ir pasireiškusių tautos atgimimo ir Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje, lietuvių literatūra iš viso neturėtų jokio ryškaus, reikšmingesnio veido.

Ir B. Pranskus "Literatūra ir menas" savaitraštyje (42 nr.) mini Vincą Krėvę ir jo kūrybą net per 10 atkarpos skilčių. Įvade rašo: "Paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį jis praleido atsiskyręs nuo gimtojo krašto, atitrūkęs nuo kuriančios socializmą savo tautos. Šitas rašytojo atitraukimas ir kai kurie socialistinei santvarkai priešiški jo poelgiai neturi šiandien trukdyti teisingai įvertinti jo gausų literatūrinį palikimą".

Pranskus, pacitavęs V. Mickevičiaus-Kapsuko išpranašavimą 1922 metais, kad Krėvė vargu ar kada nors visiškai pasiiliuosuos nuo buržuazijos kultūros ir susirįs su darbininkų klase, nuo savęs pastebi: "V. Krėvė ligi pat savo mirties taip ir nepajėgė galutinai išsivaduoti iš buržuazinės ideologijos varžtų ir ateiti į darbininkų klases, tarybinės liaudies idėjines pozicijas".

Sovietiniams kritikams Krėvė ir geras ir žymus literatūros kūrėjas, tik jiems nepaprastai gaila, kad jis nekaip nepajėgė pasidaryti bolševiku...

● Mėnulio gyventojai susijaudinę sutiko žinią, kad sovietai ruošiasi jų planetoje išlaipinti savanorius ir mėnulį paversti savo satelitu, kuriam valdyti jau paskyrę marsalą Lunakof. Mėnulio vyriausybės pirmininkas per radiją kreipėsi į tautą šiais žodžiais: "Mėnulio gyventojai, mes neeisime užvaldyti mūsų planetos, kuri būdama ir taip nedidelė, visai sumazėja nepilnatyje, jog mes turime smarkiai spausiti, kad sutilptumėme. Dėl tos priezas-

ties mes negalime palaikyti gerų santykių su žemės žmonėmis ir trokštame tik sukėti aplink juos."

HELP WANTED

BILLERS

Full time for truck line

Good starting rate.

Permanent. Five day week.

PHONE MR. MATAK

CHICAGO, ILL. - Ludlow 5-6700

LATEST DIVIDEND
DECLARED AT THE
INCREASED RATE

of **3 1/4 %** a year

(3% regular plus 1/4 % extra)

Compounded

QUATERLY

Save Here -- And Profit More -- Right Now!

**THE Kings County
SAVINGS BANK**

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Member Federal Deposit Insurance Corporation

KRYŽKELĖS

MINIOS SVEIKINO VYTAUTO IŠKYLA

Jogaila pirmutinis ištiesė ranką Vytautui

— Jis kurčias ir beveik nieko nebemato, — paaiškino kunigaikščiui vaivada.

— Kiek gi jam metų?

— O kas jį žino: gal šimtas, gal pusantras. Juk dar neseniai vienas su dviem tarnais lokius medžiojo.

Kunigaikštis pasišniūždėjo su vaivada ir riktelėjo senukui į ausį:

— Žaluju tebia kaznoj, starinal*

— Čevó? — vėl pravapeno bajoras.

Visi pritilo.

— Budi zdrorv! Živi eščio dolgo, dolgo!** — dar balsiau pasakė jam į ausį kunigaikštis ir atsiveikindamas paplojo ranka per petį.

Paplojo bajorą savo ranka per petį ir kunigaikštienė.

Palydovai atstūmė minią toliau; du bajorai privedė prie kunigaikščio baltą žirgą ir palaikė balno kilpas. Kunigaikštienę garbingai pasodino į vežimą. Į kitus vežimus susėdo jos palydovės bajorės, sukrovė kunigaikštienės rūbus, daiktus; visi bajorai ir palydovai greit užėmė prie vežimų ir šalia kunigaikščio savo vietas, ir šauni iškyla išsitiesė per visą Slonimo miestelį.

Minia lydėjo iškylą pridūrus, bėgo per daržus, ritosi per tvoras ir skubėjo užbėgti užuolankom, norėdami dar kartą iš arti pamatyti kunigaikštį ir kunigaikštienę. Lydėdami visi šaukė:

— Tegyvuoja mūsų kunigaikštis! Zdravstvui, naš kniaziul..

Kiti smalsuoliai ir raiti, ir pėsti lydėjo kunigaikštį iki pat Astravo.

Juo iškyla artinosi prie miesto, juo daugiau rinkosi raitų ir pėsčių palydovų, kurie būriais ir pavieniui skubėjo per laukus, lindo iš miškų, laukė ant kelio ir, nusiėmę kepure, vis šaukė:

— Tegyvuoja mūsų kunigaikštis!.. Zdravstvui, naš kniaziul..

Į Astravą atvyko kunigaikštis su savo dvaru vidudienį. Jį sutiko su duona ir druska vietos bajorai, gudų dvasininkai ir žmonių minios. Cerkvėje skambino varpais.

Dar niekuomet Jurgiui Griežei taip smarkiai neplakė ėirdis, net ir dideliuose mūšiuose, kaip iš-

vydus Astravo sienas. Jis visas pradėjo virpėti, spaudė pentiniais savo žirgą ir, kai minia užplūsdavo vieškelį, buvo pasiryžęs per ją skirti sau kalaviju kelią. Jo akys siekė toli priekin ir ieškojo prie pilies sienų ir prie vartų, kur susispietę vietos bajorai, ar nepamatys ir savo Margaritos. Bet nei jos, nei motinos niekur nesimatė.

„Argi jos ir iš Astravo išvežtos?“ — prabėgo Griežės galvoje mintis, ir jis žvilgterėjo į kunigaikštį.

Bet kunigaikštis kalbėjosi su lenkų karūnos didiku, Astravo bajoru Kristinu, o kunigaikštienę laikė apspitusios Astravo bajorės, ir ji tarytum Margaritą ir jį visai užmiršo.

Priėmęs iš Astravo bajorų duoną ir druską, kunigaikštis su kunigaikštienė ir savo palydovais, džiūgaujančios minios lydima, įėjo į miestą ir apsisitojo jam pavestose pilies patalpose. Išlipdama iš vežimo, kunigaikštienė Ona vėl pabėrė į minią keletą saujų blizgančių pinigų.

— Sviesiausioji kunigaikštienė, o kurgi mano Margarita? Kurgi bajorienė Knystautienė? — priėmė paklausė bajoras Griežė ir paaimanavo: — Gal būt, jas ir iš čia kūr išgabeno?

— Kantrybės, bajore Jurgi: jos čia — aš jau sužinojau iš Astravo bajorių.

— Maloningoji kunigaikštienė, — pabučiavo jos ranką Griežė, — leiskite man pirmam jas pamatyti.

— Gerai, bajore, tik jos laikomos ne kaip mūsų, bet kaip kryžiuočių įkaitės. Jos nuo kurio laiko laikomos Krokuvos vaivados žinioje. Astravo vaivada išleis jas tik anam paliepus!

— Kunigaikštienė, tai šiandien aš jų dar nepamatysiu?!

— Kantrybės, bajore Jurgi. Pamatysi dar ir šiandien, tik reikia sulaukti karaliaus Jogailos, o su juo atvyks ir Krokuvos vaivada.

— Kunigaikštienė, įsakykite man pasirūpinti kilniųjų moterų išvadavimu, o aš jas išvaduosiu ir be Krokuvos vaivados sutikimo: jos ne įkaitės ir ne vokietės — jos klasta pagrobtos, ir gėda tam riteriui, kurio širdies dama nelaisvėję kenčia, o jis su kalaviju makštyse prie pilies vartų jos išvadavimo laukia.

— Bajore Jurgi, būk toks kantrus ir gudrus kaip tavo kunigaikštis: ateis laikas, atsiskaitysi su visais priešais, o dabar pasiversk žalčiu. Aš nenoriu tavęs matyti nudegusiais sparnais. — Ir kunigaikštienė išnyko savo kambariuose.

Nesuskubo kunigaikštis naujoje vietoje ir apsižiūrėti, kai į Astravą atėjo žygūnai ir pranešė, kad karalius Jogaila jau nebetoli. Kunigaikštis pasiėmė su savimi du šimtus raitelių ir išėjo už pilies sienų jo pasitikti. Kunigaikštienė su savo bajorėmis važiavo vežime. Už poros varsnų nuo miestelio sutiko pirmutinius karaliaus žvalgus, šaulius medžiotojus ir seklius. Jie pasitraukė iš kelio ir, nusiėmę kepure, praleido kunigaikščio iškylą. Jogaila su savo didikais sustojo vidury kelio ir palaukė, kol prijos Vytautas. Kai nusėdo nuo žirgo kunigaikštis, Krokuvos vyskupas pakuždėjo karaliui, kad ir jis nusėstų.

Išlipo iš savo vežimų kunigaikštienė Ona ir karalienė Jadvyga.

— Valio šviesiausias Lenkų karalius ir šviesiausioji Lenkų karalienė! — sutartinai pasveikino karališką porą Vytauto didikai, bajorai ir palydovai.

Karaliaus palydovai sumišo: jie tikėjosi, kad lietuviai pridės dar „ir didysis Lietuvos kunigaikštis!“ ir nesutartinai atsakė:

— Niech żyje książe Witold!.. Niech żyje księżna Anna!*

Jogaila pirmutinis ištiesė Vytautui ranką ir smarkiai ją paspaudė.

* Apdovanoju tave turtais, senuk!

** Būk sveikas! Gyvenk dar ilgai, ilgai!

* Tegyvuoja kunigaikštis Vytautas!.. Tegyvuoja kunigaikštienė Ona! (lenk.)

A. VIENUOLIS

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET

(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWTON 9-6620

K. W. MICHELSON

87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN

16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co., Inc.

Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėles
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.

Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeografai ir
kiti raštinės reikmenys.

119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR

(Buv. Atletų Klubo name)

W. OSIPAUSKAS

Savininkas

Gerai gerimai, geras maistas,
draugiška nuotaika

168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

WHITE'S DRUG, INC.

Mes stumčiame (vairius
vaistus jūsų giminėms
Lietuva

29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

JOHN BALTADUONIS

Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street
New York, N. Y.

NUO GRUODŽIO 6 IKI 12

HERR UBER LEBEN

UND TOD

Maria Schell

DREI MAEDELN
VOM RHEIN

JAROSLAV HAŠEK

ŠVEIKO nuotyčiai

Sveikas su sargyba buvo nuvestas į garnizono komendantūrą, jam pasirašius majoro Volfo paruoštą protokolą, kad jis, Austrijos armijos kareivis, sąmoningai ir niekieno neverčiamas persirengė rusų uniforma, ir lauko žandarmerijos buvo sulaikytas pafrontės ruože.

Po to jį nuvedė į tvirtovės komendantūrą ir patupdė į kažkokią skylę, kur anksčiau buvo ryžių sandėlis ir pelių pensionas. Ant grindų visur matėsi pribarstyta ryžių, ir pelės, nė trupučio nebijodamos Sveiko, linksmai šmižinėjo aplink, rinkdamos grūdus. Sveikui dar teko atsinešti šiaudinį čiuzinį, ir, akims apspratus su tamsa, jis pamatė į jo čiuzinį keliantis visą pelių šeimą. Nėbuvo abejonės, kad jos nori susisukti naują lizdą sudūlėjusio austriško čiuzinio šlovės liekanose. Sveikas ėmė belsti į užrakintą duris. Atėjo kapralas lenkas, ir Sveikas paprašė perkelti jį į kitą patalpą, nes jis gali nugulti peles savo čiuziny ir tuo padaryti valdžiai nuostolių, nes viskas, kas yra kariniuose sandėliuose, priklauso valdžiai.

Lenkas iš dalies suprato, pagrasė kumščiu į užrakintą duris, kažką paminėjo apie „dupa zasrana“ ir nuėjo, piktai murmedamas apie cholera, lyg Sveikas dievai žino kaip jį būtų įžeidęs.

Rytą, atnešus kavą, į skylę pas Sveiką įstūmė kažkokį žmogų su rusiška kepure ir rusiška kareiviška miline.

Tasai žmogus kalbėjo čekiška lenkišku akcentu. Tai buvo vienas iš tų niekšų, tarnaujančių armijos korpuso kontržvalgyboj. Korpuso štabas stovėjo Peremišlyje. Šitas subjektas, slaptas karo policijos narys, visiškai net nesistengė kaip nors gudriau kvosti Sveiką. Jis tiesiog pradėjo:

— Į šitą kiaulystę įklimpau per savo neatsargumą. Tarnaudamas dvidešimt aštuntajame pulke, perėjau pas rusus, ir velnias mane pakurstė taip kvailai įkliūti. Pasisūliau rusams eiti žvalgybon... Tarnavau šeštojoje Kijevo divizijoje. Kuriame rusų pulke tu, drauguži, tarnavai? Man dingojas, kad mes kažin kur Rusijoje tikrai buvome susitikę, Kijeve pažinau daug čekų, su kuriais mes buvom atžygiavę į frontą ir paskui drauge perbėgom į rusų armiją, tačiau dabar negaliu prisiminti jų pavardžių, nei iš kur jie. Gal prisimeni kuriuos nors iš sutiktųjų, norėčiau žinoti, kas ten tokie iš mūsų dvidešimt aštuntojo pulko?

Užuot atsakęs, Sveikas susirūpinęs pridėjo savo ranką prie jo kaktos, paskui pačiupinėjo pulsą, pagaliau privedė jį prie mažo langelio ir paprašė iškišti liežuvį. Visai šitai procedūrai niekšas nesipriešino, manydamas, kad čia esama sąmokslininkų sutartinių ženklų. Paskui Sveikas ėmė būgnyti į duris, o kai atėjęs sargybinis paklausė, kam jis kelia tokį triukšmą, jis čekiška ir lenkiškai pareikalavo, kad kuo greičiausiai pašauktų daktarą, nes tasai žmogus, čia pasodintas, klieda.

Sveikas ligi šiol negali pasakyti, kas tai buvo per teismas, kuriame jis atsidūrė apyaušry. Tačiau neteko abejoti, kad tai buvo karo teismas. Teisme posėdžiavo kažkoks generolas, pulkininkas, majoras, vyresnysis leitenantas, leitenantas, viršila ir kažkoks pėstininkas, kuris nieko daugiau neveikė, tik degiojo kitiems papirosus.

Sveiko daug neklausinėta.

Svarbiausią medžiagą teismui pateikė žmogus, sėdėjęs drauge su Sveiku.

— Jūs ir dabar nenorite prisipažinti? — paklausė majoras. — Juk anksčiau jūs patvirtinote, kad priklausydami Austrijos armijai, savo noru apsivilkote rusų uniformą. Klausiu jus paskutinį kartą: ar jus vertė kas nors tai padaryti?

— Aš tai padariau, niekieno neverčiamas.

— Savo noru?

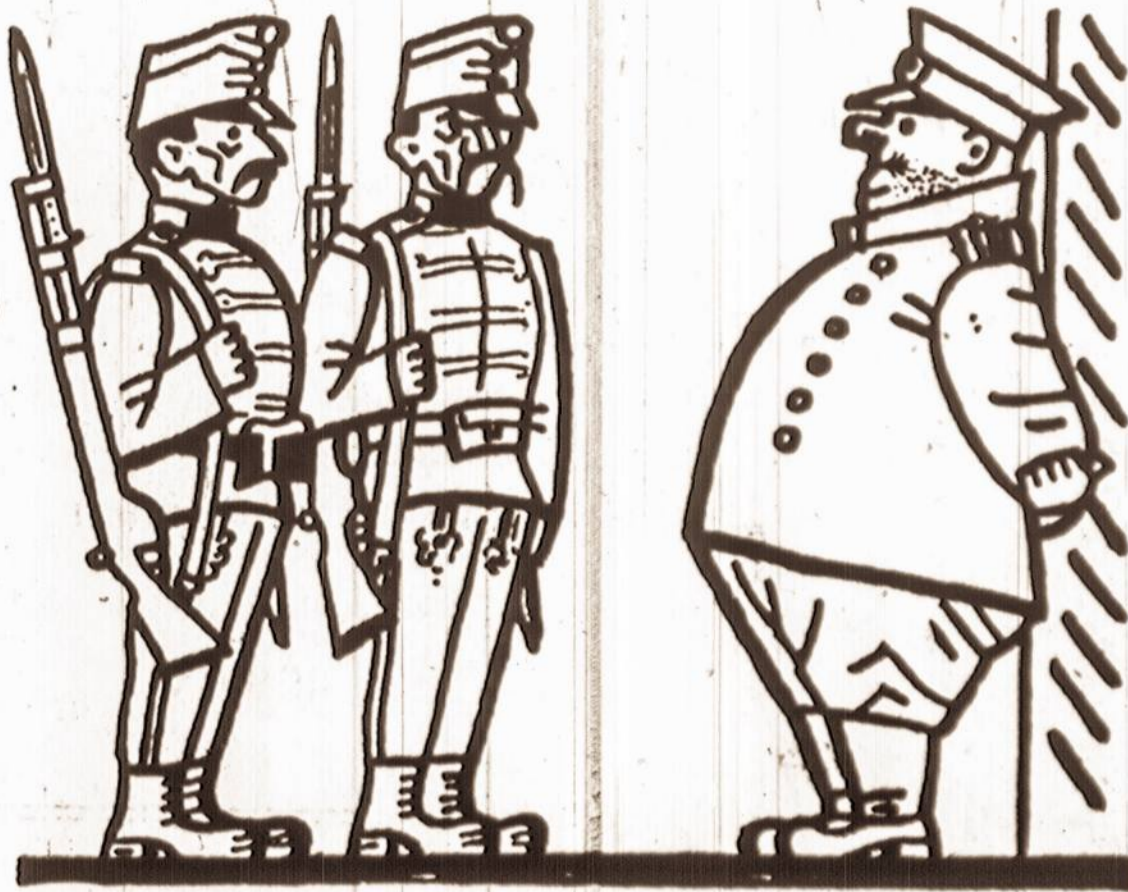
— Savo noru.

— Be prievartos?

— Be prievartos.

— Žinote, kad jūs dingęs?

— Žinau: devyniasdešimt pirmajame pulke manęs neįsijotinai ieško, bet leiskite, ponas majorai, trumpai paaiškinti, kaip žmonės savo noru persirengia svetimais drabužiais. 1908 metais liepos mėnesį knygrišys Bože-

techas, gyvenęs Prahoje, Pržičnos gatvėj, maudėsi senoj Beroukos atšakoj. Drabužius pasikabino ant žilvičio ir buvo labai patenkintas, kad po kiek laiko į vandenį įbrido dar vienas ponas. Zodiš po žodžio — jie įsikalbėjo, ėmė siausti, taškytis, ir pūškinosi ligi pat vakaro. Tas ponas išlipo pirma, girdi, reikia eiti vakarieniš. Ponas Božetechas, dar valandėlę pamirkęs vandenį, nuėjo prie žilvičio rengtis ir ten, vietoj savo drabužių, rado valkatos skarmalus su rašteliais: „Ilgai svarsčiau, daryti — nedaryti, juk drauge taip smagiai praleidom laiką vandeny. Čia aš nusiskyniau, ramunę, ir paskutinis nurautas lapelis buvo: „Daryti!“ Dėl to aš ir apsišėčiau su jumis savo skudurais. Nebijokite jais vilktis. Jie išutelinėti prieš savaitę Dobržišo apskrities kalėjime. Kitą kartą besimaudydamas būsite atsargesnis. Vandeny kiekvienas nuogas žmogus panašus į deputatą, nors jis būtų galvažudys. Jūs taip pat nežinojote, su kuo maudėtės. Dėl tos maudynės taip ir atsitiko. Dabar į vakarą vanduo pats geriausias. Įliskite dar kartą ir atsipeikėsit.“ Ponui Božetechui nieko daugiau neliko, tik palaukti sutemstam. Tada jis apsirengė valkatos skarmalais ir pasileidė į Prahą. Jis vengė plento, ėjo pievomis, takeliais, bet čia sutiko žandarus iš Chuchlos. Šie areštavo valkatą ir kitą dieną anksti jį nuvedė į Zbraslavo apskrities teismą, nes juk kiekvienas gali pasivadinti Josefu Božetechu, knygrišiu, gyvenančiu Prahoje, Pržičnos gatvėje Nr. 16.

Majoras pasiūlė telegrafu užklausti brigadą, kur šiuo metu yra devyniasdešimt pirmojo pulko vienuoliktoji žygio kuopa, mat, pagal parodymus, jai priklauso kaltinamasis. Generolas prieštaravo, tvirtindamas, kad tuo uždelsiamas greitas teismo sprendimas ir iškraipoma šitos priemonės prasmė. Juk pats kaltinamasis prisipažino, kad jis apsivilko rusiška uniforma, be to, dar yra svarbus liudininkas, kuriam kaltinamasis pasisakė buvęs Kijeve. Generolas pasiūlė tuojau pradėti pasitarimą, padaryti nuosprendį ir čia pat jį įvykdyti.

Majoras vis dėlto laikėsi savo, primygtinai reikalaujdamas išaiškinti kaltinamojo asmenybę, nes visa šita byla turi nepaprastai svarbią politinę reikšmę. Išaiškinti kaltinamojo asmenybę, galima bus atskleisti jo ryšius su buvusiais draugais iš to dalinio, kuriam jis priklausė.

Majoras buvo romantikas svajotojas. Jis kalbėjo, kad reikia surasti siūlų galus, kad neužtenka vien nuteisti žmogų. Nuosprendis yra tardymo rezultatas, o tardymas užčiuopia siūlus, ir tie siūlai... Jis nepajėgė iš tų siūlų išsiraizgyti, tačiau visi, net ir pats generolas, jį suprato ir pritarė lingavo galvas. Generolui tie siūlai taip patiko, kad jis ėmė važduotis ant majoro siūlo kabančius naujus karo lauko teismus. Dėl to jis jau nebeprieštaravo, kad būtų pasiteirauta brigadoj, ar iš tikrųjų Sveikas priklauso devyniasdešimt pirmajam pulkui ir kada, kurių vienuoliktosios kuopos operacijų metu, jis perėjo pas rusus.

Sveikas per visus debatus išstovėjo koridoriuj, saugomas dviejų durtuvų, paskui vėl buvo įvestas, pastatytas prieš teismą ir dar kartą paklaustas, kuriam pulkui jis priklauso. Po to jį nugabeno į įgulos kalėjimą

Pro grotuotą langą, už kurio ant lovos sėdėjo Sveikas, šitą rūškaną akimirka skambėjo jo daina:

*Mes kareiviai — vyrai šaunūs,
Myli mus gražuolės jaunos.
Pilnas kapšis pinigų, —
Kur nuejnam, ten smagu...
Ta-rara.. Ein-zveil*

Antanas P. Anskaitis

Jau 10 metų prabėgo, kaip mano mylimo Antano nėra šiame pasaulyje, bet mano mintys ir meilė tebėra su juo. Mano mylimas vyras Antanas P. Anskaitis gimęs 1886 m. lapkričio 21 d. Lietuvoje mirė 1947 m. gruodžio 8 d. Baltimorėje. Aš jį minėsiu, kol pati gyva būsiu.

Marijona Anskaitienė

Studentai...

(Tęsinys iš 3 psl.)

visuomenė mėgsta aukštos klasės parengimus, todėl linkėtina ir daugiau tokių banketų surengti.

Sekmadienį suvažiavimo dalyviai dalyvavo pamaldose Apriškimo par. bažnyčioje. Studentijai specialų pamokslą pasakė kun. M. Stepaitis. Po sumos parapijos, salėje buvo suvažiavimo uždarymas. Pirm. A. Avižienis perskaitė suvažiavimo sveikintojus, kurių buvo apie 40 organizacijų ir pavienių asmenų, jų tarpe ir telegrama iš Baltųjų Rūmų.

Suvažiavimas priėmė visą eilę rezoliucijų. Jų tarpe Prez. Eisenhoweriui, Lietuvoje esančiai studentijai Lietuvos laisvinimo veiksniams ir kt.

Suvažiavime dalyvavęs Amerikos Balso redaktorius A. Petrutis įrekordavo pasikalbėjimus su A. Avižieniu, A. Gečiausku ir R. Keziu, kuriuos drauge su reportažu perdavė į Lietuvą.

Šis suvažiavimas parodė, kad lietuviškoji studentija Amerikoje turi aišką tendenciją augti ir stiprėti. Jos darbai lietuviškos visuomenės akyse įgauna kaskart daugiau reikšmės ir jos užsimojimai turi daug įtakos Lietuvos laisvinimo darbe.

Už taip gražiai suorganizuotą suvažiavimą padėką priklausio New Yorko studentams. Ypatingai rengimo komisijos nariams: I. Banaitytei, K. Paprockaitėi, L. Petrauskaitėi, A. Grizaičiui, R. Keziui, V. Ramanauskui, K. Skrupskeliui, J. Ulėnui, V. Virbickiui ir dr. V. Vygantui.

A.S.

Britai jaudinasi...

* Britai nerimauja dėl amerikiečių lėktuvų, kurie skraido virš jų galvų su vandenilinėmis bombomis. Jie bijo, kad neįvyktų nelaimė su lėktuvu. MacMillan ramina, kad didelio didelio pavojaus nėra.

MANO PAŽINTIS SU ADV. JONU VERBALIU

Adv. Jonas R. Verbalis

Praėjusios vasaros atostogas praleidau Pensilvanijos anglies kasyklų srities Wilkes-Barre apylinkėse. Nuvykau į Plymouthą kviečiamas adv. J. Verbalio mamytės, kuri netoli šios Vienybės Lietuvninkų giminės turi gražų sodų ūkį. O su jo mamyte susipažinome per Sibirą.

Mat, šiaurės Sibire nuo 1947 velka sunkią trėmtinio dalią jos brolis, vedęs mano seserį. Jis ir suvedė laiškais mus į pažintį. Ten turėjau progos susipažinti ir susidraugauti su jos 3 sūnumis, iš kurių jausniausias Jonas yra plačiai pargarsėjęs advokatas ir labai žymus lietuvių visuomenės ve-

kėjas. Buvau pakviestas pabuvoti ir jo puošnioje vietoje ant aukšto ežero kranto, apaugusio didžiulėmis pušimis. Čia pažinau ir labai mielą jo šeimą, kurioj dvelkia gyva lietuviška dvasia. Toj dvasioj yra gražiai auklėjami ir jų 3 vaikučiai, nes Verbalienė yra susipratusi lietuvaitei. Vyriausias jų sūnelis (12 metų) yra nepaprastai gabus muzikos mene, jau gražiai skambina pianu ir ruošiasi būti vargonų virtuozu.

Apie adv. J. Verbalį reikėtų daug parašyti, nes tai tikrai didelio masto lietuvis veikėjas, labai daug savo energijos ir laiko skiria lietuvių reiki-

kalams. Tai veikėjas ne dėl garbės ar kokios nors naudos, bet iš tikro, nuoširdaus idealizmo. Jis netik savo laiką skiria lietuvių palaikymui, bet ir dolerius pluoštais kloja. Užtenka pavyzdžiui paminėti, kad jis savo lėšomis išlaiko lietuviškąją radijo valandą, kuri jam ligi šiol kainavo tūkstančius dolerių, nupirko už 800 dol. arch. Vizgirdos puošnų leidinį anglų kalba apie Vilnių ir kai kuriuos kitus leidinius ir juos dovanai dalina amerikiečiams. Jis tik ir gyvena lietuviškaisiais rūpesčiais, visada jais sielodamasis.

Mudu ištisus vakarus ligi vėlyvo vidurnakčio prakalbėdavome tik apie lietuviškuosius reikalus. Žodžiu, esu įsitikinęs, kad Jonas Verbalis yra tikrai didelis patriotas, labai taurus asmuo ir nenuilstamas visuomenės veikėjas. Dėlto labai nūdžiugau pamatęs Vienybėje jo paveikslą ir sužinojęs, kad jis yra nominuojamas SLA prezidento vietai. Reikia tik dėliotis, kad jis sutiko būti nominuojamas, o tinkamesnio asmens šiai vietai, mano galva, vargu ar būtų galima rasti.

A. BENDORIUS

● Pijus XII, kurie laisvai kalba septyniomis kalbomis, dabar irgi pradėjo mokytis rusiškai.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ 'INTOURIST' MASKVOJE OFICIALŲ
LEIDIMŲ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS I:

SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ, BUKOVINĄ,
ARMENIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Pakietai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klientui patogiais būdais. Siuntiniai supakuojami ir tuojau išsiunčiami. Po poros dienų siuntėjas gauna oficialų pašto įstaiigos pakvitavimą. Siuntini galima paruošti iš nuosavų arba pirktų daiktų.

Užmiesčio klientai gali būti tikri greitu mūsų dėmesiu. Gavę Jūsų siuntinį, siunčiame tuoj pat paštu smulkia apyskaitą.

SVARBU! Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminės ir draugai gaus siuntinius nemokamai, be jokių mokesčių.

Mūsų klientų patogumui, mes parduodame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir pušbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus, ir kitokius aukštos kokybės dalykus prieinamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Mes siunčiame siuvamas mašinas, rašomąsias mašinėles, mechaniskus ir techniskus instrumentus, taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainaraštį.

Maisto produktai negali būti siunčiami su kitais daiktais tame pačiame pakete.

SIUNČIAM TIK NAUJI DAIKTAI

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

ATDARA KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO IKI 6 V. V. SEKMADIENIAIS NUO 9 V. R. IKI 4 V. V.

INFORMACIJŲ KLAUSKITE: TELEFONU CHELSEA 3-2583

MŪSŲ KLIENTŲ PATOGUMUI ATIDARYTI SKYRIAI CLEVELANDE IR DETROITE.
JŲ ADRESAI:

900 LITERARY ROAD
CLEVELAND 13, OHIO
Tower 1-1416

11339 JOS. CAMPAN.
DETROIT 12, MICHIGAN

DIDELĖS NUOLAIDOS LIETUVIAMS,
kurie pas mus perka drabužių medžiagas savo
giminėms į Lietuvą ir Sibirą pasiusti.
VILNONĖS IR KITOKIOS MEDŽIAGOS
PALTAMS, KOSTIUMAMS IR SUKNELĖMS.

SUPERIOR PIECE GOODS CORPORATION
200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
TELEFONAS AL 4-8319

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Tel. Virginia 9-3112

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių
dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽĄ ANDRIUSĮ

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami dokumentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybes, namu, baldų, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigano valstybėje
yra švieži nes jie atgabunami lėktuvais:

Petro Lisausko krautuvėje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių.

Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prieš Maspetho Lietuvių baznyčia) Tel. TW 4-8087

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwcy 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

**LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI**

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generaciją atstovą **PETRĄ LISAUSKĄ**, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

ŠAUTUVAI

Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gautama mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siūnčiame šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

NORITE GEROS MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

M. AND Z. COLLISION WORKS

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVergreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į --- **FRANK DIMAS**

764 CYPRESS AVENUE RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du blokai nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)

Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street 700 Caroline Ave.
Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prienamomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis. Lietuviški maisto gaminiai.

Patriotiniu organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją V. E. MIKALUSKĄ.

280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

VIENYBĖ

Antanas Ollis, kartu su E. A. Bartkum, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininku, praeitą savaitgalį lankėsi New Yorke ir Waldorf-Astoria Towers turėjo pasitarimą su vietos veikėjais.

R. Sidzikauskienė, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko žmona, šiuo metu yra Hartfordo ligoninėje, kur jos sveikatą tikrina dr. Devenis, Jr.

Marijona Ogden, buvusi Dymšaitė, su šeima išvyko ilgesniam laikui į San Juan, Puerto Rico, kur jos vyras gavo Chase Manhattan Banko specialią misiją.

Vanda Kanytė-Baliukienė, dailininkė, vienybiečio dr. Baliuko žmona, laimėjo antrą premiją S. Carolina valstybės dailės parodoje.

Patricijai Ginkuvienei, jaunojo Juozo Ginkaus žmonai, dr. V. Paprockas padarė komplikotą bet sėkmingą vidurių operaciją. Ligonis jau namie.

Zigmas Zubrys, Operetės Choro pirmininkas, mūsų bendradarbis, buvo susirgęs. Sveiksta namie, Maspeth.

Kazys V. Milukas gruodžio 28 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje susituokia su Erna Cvikyte. Vestuvių pokylis bus Show Boat, Brooklyne.

Wm. Ollis, ilgametis Vienybės skaitytojas Waterbury, neseniai grįžo iš atostogų praleistų saulėtoje Floridoje.

John Unitas, apie kurio laimėjimus futbolo sporte dabar labai plačiai rašoma Amerikos spaudoje, adv. Nado Rastenio iš Baltimorės pranešimu, yra lietuvis Jonas Jonaitis.

Antanas Skirius, Lietuvių Dienų leidėjas, Jono Valaičio lydimas, lankėsi Vienybės istaigoje. Trumpai pabuvęs New Yorke, Skirius išskrido atgal į Los Angeles praeito antradienio naktį.

Adv. J. R. Verballis, A. S. Trečiokas, A. Čaplikas, J. Valaitis, J. Arlauskas, J. Macaina ir dr. S. Biežis SLA 245 kuopos susirinkime Newarko vienbalsiai nominuoti į būsimąją SLA Vykdomąją Tarybą.

V. Zukausko vadovaujama Brooklyno Vaidintojų Trupė pradėjo ruošti scenos veikalo, "Pirmas Skambutis", pastatymui.

B. Kalvaitis ir V. Stelmakas, nekilnojamo turto ir apdraudos tarpininkai S. Bostone, iki šiol turėję ofisą drauge su A. Ivu, persikėlė į savonamus, 389 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

REIKALINGAS

darbininkas lengvam darbui vištų farmoje. Alga, maistas ir kambarys. Gera proga pensininkui. Del informacijų kreiptis į Vienybę.

Jauniai pradėjo futbolo sezoną

Pasibaigus mokyklose futbolo sezonui, Lietuvių Sporto Klubo jauniai pereitą sekmadienį žaidė pirmąsias DAFB lygos rungtynes ir jas laimėjo 2:0 (1:9). Jų priešininkas -- pernykštis jų grupės meistris -- S. C. New York.

Grąžiose tautinių spalvų uniformose į aikštę išbėgo LSK ateities futbolininkai: Nemickas, Svalbonas, Rimas, Krušinskas, Stanaitis, Otas, Remeza, Vainius, Reinhart, Theisz, Klivečka, Rimantas, Budreckas, Klemas, Kleiza, Lileika, Alfonsas Nemickas, Margaitis.

Rungtynių pirmąjį kelinį musiškiams teko žaisti pavėju, bet "atostoginė forma" dar gerokai pasireiškusi ypač puolime leido pasitenkinti kėlinio kuklia pasekme 1:0. Šį įvartį gražiu tolimu smūgiu įmušė Stanaitis. Po pertraukos, kaip paprastai (pirmoje

vienuolikėje) žaidžiant prieš vėją turėtų iniciatyvą perimti priešininkas. Tačiau ši pažiūra nėra LSK jaunių vienuolikel teisinga, nes ir prieš vėją visą 30 minučių jie laikė žymia lauko persvara savo pusėje. Antrojo kelinio vidury Klivečka gauna ilgą padavimą iš gynimo, apveda priešininko gyniką ir šauna antrąjį įvartį (2:0). Tokia pasekė lieka iki rungtynių galo.

Kas stebėjo šią vienuolikę pereitame sezone ir matė ją žaidžiant pereitą sekmadienį (lietuvių žiūrovų 4!!) drąsiai galės tvirtinti, kad didelė pažanga padaryta. Nors žaidimo technikoje ir yra nemaža spragų, tačiau galima aiškiai pastebėti visai neblogą komandinį susižaidimą; gal net kai kuriais atvejais ir per daug kombinuojama ir vengiama šaudyti į vartus. Nors tai ir sena lietuvių futbolininkų liga, bet reikia manyti, kad komandos vadovas Jonas Klivečka ras veiksmingų vaistų. Dabartinė jaunių vienuolikė pasižymi ypatingu stropumu, drausmingumu ir tikru noru žaisti lietuviškąjį futbolą.

SPAUDOS KLUBO SUSIRINKIMAS

A. S. Trečiokas, Spaudos Klubo pirmininkas, neseniai įvykusiame to klubo susirinkime, padarė apžvalgą atliktų darbų. Sekretorius adv. S. Briedis kalbėjo ateities veiklos klausimu pateikdamas keletą konkrečių sumanymų. Dr. M. J. Vinikas pranešė apie įvykusį ALTO suvažiavimą Washingtono ir plačiau pasisakė dėl klubo veiklos, pasiūlydamas pagrindiniai nagrinėti praktiškuosius visuomeninio pobūdžio klausimus ir tokių studijų idomesnes mintis pateikti spaudai.

Dar kalbėjo V. J. Dilis, O. Vinikienė, J. Trečiokienė ir kiti. Metinis klubo susirinkimas nutarta kviešti sausio mėnesį. Jame be kitų reikalų svarstymo, bus renkama nauja klubo valdyba 1958 metams.

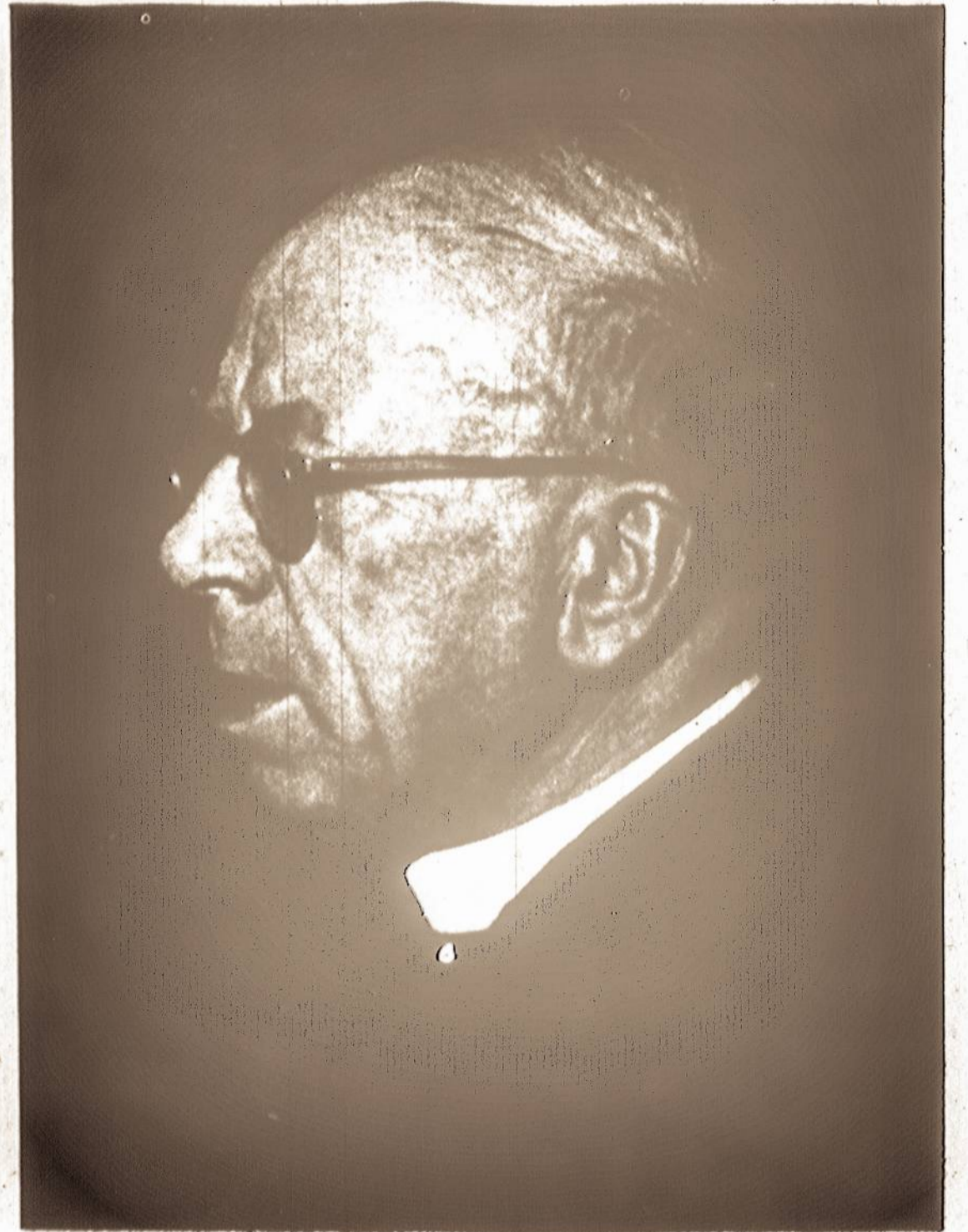
PADĖKA

Mūsų mylimam sūnui Pilypui mirus, šią nepaprastai gilaus liūdesio valandą tariame visiems padėkos žodį už mums išreikštus užuojautos jausmus, už dalyvavimą laidotuvsė, už gėles ir mišias.

Bruno ir Beatrice Minetai

MIRĖ

Viktorija Kliokienė, 70 m. a., gyvenusi 137 Richmond St., Brooklyne, mirė lapkričio 30 d. Palaidota gruodžio 4 d. iš Apreiškimo par. bažnyčios į Sv. Jono kapus. Liko du sūnūs, Jonas ir Viktoras, ir anūkal. Laidojo S. Aromiskis.

Velionis kan. Juozas Meškauskas. Ši yra paskutinė jo nuotrauka, daryta užpraeitą šeštadienį kariuomenės šventės minėjime. Brooklyne. (Vienybės nuotrauka)

MIRĖ PIRMASIS LIETUVOS KARIUOMENĖS KAPELIONAS

Praėjusį šeštadienį lapkričio 30 d., Brooklyne, mirė pirmasis Lietuvos kariuomenės kapelionas ir buvęs Kauno kunigų seminarijos profesorius kan. Juozas Meškauskas, 77 m. amžiaus.

Velionis gimęs 1880 m. Panevėžio priemiesty Smėlynėje, mokėsi Mintaujos ir Panevėžio gimnazijose, į kunigus buvo išventintas 1913 metais. Baigęs 1917 metais Petrapilio dvasinę akademiją, buvo paskirtas rusų IV armijos kapelionu Rumunijoje. Vėliau, pradėjęs organizuoti Rusijoje lietuviškiems kariuomenės daliniams, jis buvo išrinktas IV armijos lietuviškų dalinių komiteto pirmininku. Į Lietuvą grįžo 1918 metais ir buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės kapelionu.

Velionis buvo didelis patrijotas, suprantas jaunimo

idėjas, draugiškas, nuoširdus ir didelio takto bei plačių pažiūrų.

Velionis tikėjo į Lietuvos išlaisvinimą ir vienam laikraštiniui kartą pareiškė: "Lietuvos kančios, kaip ir kiekviena prasminga kančia, baigsis Prisikėlimu..."

Antradienį kan. J. Meškauskas buvo palaidotas šv. Jono kapuose. Laidotuvių apeigomis rūpinosi Juozas Garšva. Iškilmingas mišias Angelų Karalienės bažnyčioje atšavo iš Chicagos atvykęs vysk. V. Brizgys, asistuojamas kunigų Čivo ir Totoraičio. Sargybą prie karsto ėjo ramovėnai ir vietos lietuvių legijono dalinio nariai. Kapinėse atsiveikinimo žodį tarė gen. konsulas J. Budrys, LB pirm. J. Šlepetytis ir kt. Laidotuvsė dalyvavo velionio brolis Petras Meškauskas su žmona.

MOKSLINĖ PASKAITA

Ši penktadienį, gruodžio 5 dieną, 7:30 val. vak. Lietuvių Pil. Klubo salėje, 280 Union Avenue, Brooklyne, Amerikos Legiono Lietuvių Postas rengia paskaitą su kino paveikslais, demonstruojant raketą, kurios suranda prieš lėktuvą ar sviedinį ore ir juos sunaikina. D. Klīnga

KAIRĖJE: Praėjusį penktadienį Staller viešbutyje New Yorke prie studentų suvažiavimo registracijos stalo buvo didelė spūstis (iš dešinės į kairę) Gediminas Vildžius, Hartford, Conn., Romas Kezys, suvažiavimo rengimo komisijos pirmininkas, Aldona Sidzikauskaitė, Chicago, Ill., Raimondas Minkūnas, Cleveland, Ohio. Registruoja Daiva Audėnaitė ir Kreneckaitė.

